



AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

38241-1/2016/1

ANALIZA UPOŠTEVNEGA TRGA 18

**»Prenos radiodifuzne vsebine do
končnih uporabnikov (medoperaterski
trg)«**

Preizkus treh kriterijev

Ljubljana, marec 2016



Kazalo

1. Uporabljeni izrazi	4
2. Pravna podlaga za analizo upoštevnega trga	7
3. Kronološki pregled regulacije upoštevnega trga	10
4. Postopek analize upoštevnega trga	11
4.1 Potek zbiranja podatkov	11
4.2 Pregled imetnikov omrežja za prenos radiodifuznih vsebin	11
4.3 Sodelovanje agencije z organom, pristojnim za varstvo konkurence	17
5. Opredelitev upoštevnega trga	18
5.1 Opredelitev trga proizvodov in storitev na podlagi zamenljivosti ponudbe in povpraševanja	18
5.1.1 Prenos radiodifuznih vsebin do končnih uporabnikov	20
5.1.2 Zamenljivost povpraševanja in ponudbe	23
5.2 Opredelitev geografskega trga	36
5.3 Sklep o opredelitvi upoštevnega trga.....	37
6. Preizkus treh meril	39
6.1 Prvo merilo: prisotnost visokih in stalnih ovir za vstop na trg.....	39
6.1.1 Strukturne ovire.....	40
6.1.1.1 Nadzor nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti	41
6.1.1.2 Tehnološke prednosti ali superiornost	44
6.1.1.3 Stopnja vertikalne integracije	45
6.1.1.4 Raznolikost storitev in produktov	46
6.1.2 Pravne oziroma regulatorne ovire	47
6.1.3 Zaključek glede prisotnosti visokih in stalnih ovir za vstop na trg.....	48
6.2. Tretje merilo: samo konkurenčno pravo ni dovolj za odpravo zadevnih tržnih pomanjkljivosti	49
6.2.1. Stopnja nekonkurenčnega obnašanja in težavnost njegovega odpravljanja	50
6.2.2. Nekonkurenčno obnašanje povzroča nepopravljivo škodo na povezanih trgih	52
6.2.3. Potreba po predhodni regulaciji za zagotovitev učinkovite konkurence na dolgi rok	52
6.2 Zaključek preizkusa treh meril o primernosti predhodne regulacije upoštevnega trga.....	54



AKOS

Kazalo slik	55
Kazalo tabel.....	55



1. Uporabljeni izrazi

Dejavnost razširjanja programskih vsebin zajema, radijsko in televizijsko dejavnost, ter izdajanje elektronskih publikacij ne glede na tehnično obliko nosilca, na katerem so izdane.

Digitalna radiodifuzija je radiokomunikacijska storitev, namenjena za prizemno digitalno oddajanje in razširjanje radijskih ali televizijskih programov z neposrednim javnim sprejemom v odprtem prostoru brez selektivnega izbiranja.

Izdajatelj medija je pravna ali fizična oseba, ki izvaja dejavnost razširjanja programskih vsebin, v skladu z Zakonom o medijih (Ur.l. RS, št. 35/2001, 54/2002 – skl. US, 62/2003, 73/2003 – odl. US, 113/2003 – odl. US, 16/2004 - odl. US, 123/2004 - odl. US, 96/2005 – ZRTVS-1, 60/2006, 69/2006 – ZOIPub, 36/2008 – ZPOmK-1, 90/2010 - odl. US, 87/2011 – ZAvMS, 77/2010 – ZSFCJA, 47/2012, 47/2015 – ZZSDT, v nadaljevanju: ZMed) Izdajatelj samostojno oblikuje programsko zasnovo medija in nosi temeljno odgovornost za njeno izvajanje. Dejavnost izdajatelja lahko obsega tudi ustvarjanje oziroma produkcijo programskih vsebin.

Končni uporabnik oziroma končna uporabnica po Zakonu o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 - ZIN-B, 54/14 – odl. US, 81/15; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-1) je uporabnik, ki ne zagotavlja javnih komunikacijskih omrežij in ne izvaja javnih komunikacijskih storitev.

Lastnik oziroma lastnica infrastrukture je pravna ali fizična oseba, ki ima v lasti katerikoli del infrastrukture elektronskih komunikacij, primerne za digitalno radiodifuzijo ali inovativne storitve.

Lokalni radijski program je program, ki pokriva območje ene ali več lokalnih skupnosti oziroma pokriva območje, ki s prizemeljskim radiodifuznim oddajanjem pokriva območja, na katerih živi največ 10 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije in ima v oddajnem času med 6. in 20. uro dnevno najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.

Lokalni televizijski program je program, ki pokriva območje ene ali več lokalnih skupnosti oziroma pokriva območje, ki s prizemeljskim radiodifuznim oddajanjem pokriva območja, na katerih živi največ 10 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije in ima v oddajnem času med 8. in 24. uro dnevno najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.

Mediji po ZMed so radijski in televizijski programi, elektronske publikacije, teletekst ter druge oblike dnevnega ali periodičnega objavljanja uredniško oblikovanih programskih vsebin s prenosom zapisa, glasu, zvoka ali slike, na način, ki je dostopen javnosti.

Multipleks je del digitalnega telekomunikacijskega radiodifuznega sistema, ki združuje več različnih digitalnih vhodnih kanalov in jih skupaj prenaša.



Nacionalna programska mreža po tem zakonu je televizijski ali radijski program iz tega člena, ki dosega več kot petdeset (50) odstotkov prebivalcev Republike Slovenije.

Naročnik oziroma naročnica po ZEKom-1 je vsaka fizična ali pravna oseba, ki z izvajalcem javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev sklene pogodbo za zagotavljanje takih storitev.

Nepridobitni program je radijski program, ki v dnevnem oddajnem času obsega najmanj trideset (30) odstotkov lastne produkcije informativnih, umetniških, izobraževalnih in kulturno-zabavnih vsebin, in televizijski program, ki v dnevnem oddajnem času obsega najmanj trideset (30) odstotkov vsebin iz tega odstavka.

Objekt kot del pripadajoče elektronske komunikacijske infrastrukture pomeni stavbo ali del stavbe ali samostojne prostore v njej, kjer je nameščena elektronska komunikacijska oprema, pa tudi gradbeno-inženirske objekte, kot so na primer kabelska kanalizacija, antenski stolp ali antenski nosilec.

Operater po ZMed je fizična ali pravna oseba, ki prenaša in oddaja radiodifuzne programe po prizemeljskih omrežjih, ali prek satelitov, prek kabelsko distribucijskih ali kabelsko komunikacijskih sistemov, ali na kakšen drug način, in tako tehnično omogoča izdajateljem medijev razširjanje programskih vsebin do zainteresirane javnosti.

Operater oziroma operaterka multipleksa je fizična ali pravna oseba, ki upravlja ali namerava upravljati z multipleksom in javnim komunikacijskim omrežjem za digitalno radiodifuzijo, ter je skladno z določili zakona, ki ureja elektronske komunikacije, o tem obvestila Agencijo komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

Operaterski dostop pomeni zagotovitev razpoložljivosti naprav oziroma storitev drugemu operaterju pod določenimi pogoji, bodisi na izključni ali neizključni podlagi, za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, tudi kadar se uporabljajo za zagotavljanje storitev informacijske družbe ali storitev radiodifuzijskih vsebin. Med drugim zajema: dostop do omrežnih elementov in pripadajočih naprav, ki lahko vključuje tudi priključitev opreme s fiksnimi ali nefiksnimi sredstvi (zlasti dostop do krajevne zanke ter naprav in storitev, ki so potrebne za zagotavljanje storitev prek krajevne zanke), dostop do fizične infrastrukture, vključno s stavbami, kanali in drogovi, dostop do ustreznih sistemov programske opreme, vključno s sistemi za obratovalno podporo, dostop do informacijskih sistemov ali podatkovnih zbirk za prednaročanje, zagotavljanje, naročanje, zahteve za vzdrževanje in popravilo ter zaračunavanje, dostop do pretvorbe števil ali do sistemov, ki zagotavljajo enakovredno delovanje, dostop do fiksnih in mobilnih omrežij, zlasti za gostovanja, dostop do sistemov s pogojnimi dostopom za digitalne televizijske storitve in dostop do virtualnih omrežnih storitev.

Ponudnik oziroma ponudnica vsebin je pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje za razširjanje programskih vsebin v obliki digitalnega televizijskega ali radijskega programa v skladu z zakonom, ki ureja medije, ali z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

Programi posebnega pomena je radijski ali televizijski program, ki je posebnega pomena za slovensko kulturo in ga v skladu z ZMed podpira Republika Slovenija s sredstvi državnega proračuna.

Programske vsebine po ZMed so informacije vseh vrst (vesti, mnenja, obvestila, sporočila ter druge informacije) in avtorska dela, ki se razširjajo prek medijev z namenom obveščanja, zadovoljevanja kulturnih, izobraževalnih in drugih potreb javnosti ter množičnega komuniciranja.

Regionalni radijski ali televizijski program je program, ki je namenjen prebivalcem območja (pokrajine, mesta), na katerem živi več kot deset (10) in ne več kot petdeset (50) odstotkov prebivalcev Republike Slovenije in ki v oddajnem času med 6. in 20. uro obsega najmanj trideset (30) odstotkov regionalnih vsebin lastne produkcije za radijski program in v oddajnem času med 8. in 24. uro najmanj trideset (30) odstotkov za televizijski program.

Storitev mobilne televizije pomeni oddajanje digitalnih televizijskih programov na način, ki omogoča njihov sprejem na mobilni telekomunikacijski terminalski opremi v praviloma nižji razločljivosti kakor pri digitalni radiodifuziji.

Širokozaslonska televizijska storitev je televizijska storitev, v celoti ali delno sestavljena iz programov, ki so izdelani in pripravljene za prikazovanje v širokozaslonskem formatu v polni višini. Format 16:9 je referenčni format za širokozaslonsko televizijsko storitev.

Televizija visoke razločljivosti je oblika digitalne televizije, ki zagotavlja najmanj 720 vrstično sliko ter razmerje kolon in vrstic 16:9.

Drugi izrazi imajo enak pomen kakor v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije, oziroma zakonu, ki ureja medije.



2. Pravna podlaga za analizo upoštevnega trga

V letu 2002 je bil sprejet regulativni okvir za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij v Evropski uniji, v okviru katerega so bile sprejete naslednje direktive:

- Direktiva 2002/21/EC Evropskega parlamenta in Sveta, ki določi skupni okvir za ureditev elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (OJ L 108/33, 24.4.2002, v nadaljevanju Okvirna direktiva);
- Direktiva 2002/20/EC Evropskega parlamenta in Sveta, ki uskladi pravila za odobritev zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in izvajanjem elektronskih komunikacijskih storitev (OJ L 108/21, 24.4.2002, v nadaljevanju Direktiva o odobritvi);
- Direktiva 2002/19/EC Evropskega parlamenta in Sveta, ki ureja dostop do in medomrežno povezovanje elektronskih komunikacijskih omrežij in povezanih zmogljivosti (OJ L 108/7, 24.04.2002, v nadaljevanju Direktiva o dostopu);
- Direktiva 2002/22/EC Evropskega parlamenta in Sveta, ki določi pravice uporabnikov glede elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (OJ L 108/51, 24.4.2002, v nadaljevanju Direktiva o univerzalnih storitvah).

Regulativni okvir je bil v letu 2009 dopolnjen in spremenjen z naslednjima dvema direktivama in uredbo:

- Direktiva 2009/140/EC Evropskega parlamenta in Sveta ("*Better Regulation Directive*") – Direktiva o boljši regulaciji), ki dopolnjuje direktive 2002/21/EC, 2002/19/EC in 2002/20/EC
- Direktiva 2009/136/EC ("*Citizens' Rights Directive*") – Direktiva o pravicah državljanov), ki dopolnjuje direktivo 2002/22/EC in
- Uredba 2009/1211, ki ustanavlja "Body of European Regulators for Electronic Communications" (BEREC).

Citirane direktive so bile v slovenski pravni red implementirane z Zakonom o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 - ZIN-B, 54/14 – odl. US, 81/15; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-1). ZEKom-1 ureja pogoje za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev. Agencija na podlagi ZEKom-1 ter njegovih podzakonskih aktov zagotavlja pogoje za učinkovito konkurenco s tem pa omogoča enakopravno delovanje operaterjev na trgu elektronskih komunikacij.

Agencija je pri opravljanju analize in oceni tržne moči upoštevala tudi Smernice Komisije o analizi trga in oceni pomembne tržne moči v skladu z ureditvenim okvirom Skupnosti za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (2002/C 165/03; v nadaljnjem besedilu: Smernice o analizi trga).

Regulativni okvir na področju elektronskih komunikacij v EU kot tudi ZEKom-1 predvidevata tristopenjski proces v postopku določitve operaterja s pomembno tržno močjo in naložitve obveznosti z namenom vzpostavitve konkurence na trgu in sicer:

Prvi korak vsebuje določitev upoštevne trgov na področju elektronskih komunikacij v skladu z 99. členom ZEKom-1. Pri določitvi upoštevne trgov je treba upoštevati



določila regulatornega okvira na področju elektronskih komunikacij v EU. V novem Priporočilu Evropske komisije o upoštevni trgih proizvodov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, ki so lahko predmet predhodnega urejanja v skladu z Direktivo 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem regulatornem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Ur. l. RS, št. 295/79 z dne 11.10.2014; v nadaljevanju: Priporočilo o upoštevni trgih) je Evropska komisija na novo opredelila trge produktov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo uvedbo regulativnih obveznosti iz posebnih direktiv in so tako lahko predmet predhodnega urejanja, oziroma tako imenovane *ex ante* regulacije. Pri določitvi upoštevni trgov je Evropska komisija ravnala v skladu z načeli konkurenčnega prava.

Novo Priporočilo o upoštevni trgih spreminja prej veljavno priporočilo iz leta 2007 tako, da namesto sedem upoštevni trgov sedaj določa štiri upoštevne trge, ki jih je potrebno še vedno predhodno (*ex ante*) regulirati. Glede preostalih upoštevni trgov, torej tistih, ki so bili izločeni, pa novo priporočilo določa, da je agencija dolžna na podlagi preizkusa treh meril ugotoviti, ali so ti trgi še naprej lahko predmet predhodnega (*ex ante*) urejanja.

Ker upoštevni trg »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)«, ki je bil po Priporočilu Komisije iz leta 2003 uvrščen med 18 upoštevni trgov na 18. mesto (tako imenovani trg 18), ni več uvrščen med upoštevne trge, ki so predmet predhodne (*ex ante*) regulacije v Priporočilu komisije iz leta 2007, je agencija ob upoštevanju drugega odstavka 99. člena ZEKom-1, preverila oceno treh meril, kot jih podrobneje opredeljuje Priporočilo o upoštevni trgih. To v recitalu 11 določa, da je treba za opredelitev trgov, ki so lahko predmet predhodnega urejanja, uporabiti naslednja merila oz. kriterije:

1. prisotnost visokih in stalnih vstopnih ovir strukturne, pravne ali regulatorne narave,
2. struktura trga, ki se nagiba k neučinkoviti konkurenci v ustreznem časovnem okviru, ter
3. dejstvo, da konkurenčna zakonodaja ne zadostuje za ustrezen odziv trga.

Zgornja merila je treba uporabljati kumulativno, tako da ugotovitev, da ni izpolnjeno vsaj eno izmed zgoraj navedenih meril nujno pomeni, da trg ne more biti predmet predhodnega urejanja. Če torej preizkus treh meril pokaže, da navedena tri merila niso kumulativno izpolnjena, agencija nima podlage za predhodno urejanje (*ex ante* regulacijo) predmetnega trga. Na drugi strani pa potrditev, da so izpolnjena vsa tri navedena merila pomeni, da je zadevni trg lahko predmet predhodnega urejanja in se zanj v nadaljevanju opravi tudi ocena pomembne tržne moči (samostojne ali skupne) operaterja (oz. operaterjev), ki na predmetnem trgu delujejo.

Skladno z navedenim mora agencija, v kolikor preizkus treh meril, pokaže, da vsaj eno izmed meril ni izpolnjeno, ugotoviti, da predmetni upoštevni trg ni primeren za predhodno urejanje, kar posledično pomeni, da za tak trg v nadaljevanju ne opravlja ocene pomembne tržne moči, saj zanj nima podlage.

V drugem koraku agencija v skladu s prvim odstavkom 100. člena ZEKom-1 v sodelovanju z organom pristojnim za varstvo konkurence opravi v rednih časovnih



intervalih analizo trga. Osnovni cilj analize trga je ugotovitev ali na posameznem trgu obstaja konkurenca oz. ali ima operater (lahko tudi dva ali več operaterjev skupaj) na posameznem upoštevnom trgu pomembno tržno moč.

V tretjem koraku agencija, v primeru, če na podlagi analize ugotovi, da na trgu ni učinkovite konkurence, določi operaterja s pomembno tržno močjo in mu naloži vsaj eno izmed možnih obveznosti iz 102. do 109. člena ZEKom-1, z namenom reševanja dejanskih ali potencialnih težav na področju konkurence.

3. Kronološki pregled regulacije upoštevnega trga

Agencija je v postopku analize upoštevnega trga »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)« izdala odločbo št. 38241-22/2006-2 z dne 20.11.2006, na podlagi katere je določila Javni zavod RTV Slovenija kot operaterja s pomembno tržno močjo. V odločbi je agencija Javnemu zavodu RTV Slovenija naložila naslednje obveznosti: obveznost dopustitve operaterskega dostopa do omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe; obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja in obveznost zagotavljanja preglednosti.

Na ravni Evropske unije je bila sprejeta odločitev o prehodu iz analogne na digitalno TV oddajanje. Ta odločitev je bila na nacionalnem nivoju implementirana s Strategijo Republike Slovenije za prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo (v nadaljevanju: Strategija), v kateri je bil kot skrajni rok za dokončen prehod na digitalni način TV oddajanja (in s tem za prenehanje oddajanja v analogni TV tehniki) določen začetek leta 2012.

Dne 10.11.2006 je agencija na podlagi Zakona o Radioteleviziji Slovenija (Ur.l. RS, št. 96/05), Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 13/07-UPB1), Splošnega akta o načrtu uporabe radijskih frekvenc (Ur. l. RS, št. 10/06 in 17/06), ter Sklepa Sveta za radiodifuzijo Javnemu zavodu RTV Slovenija izdala prvo odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za digitalno radiodifuzijo.

Glede na to, da se prej navedena regulatorna odločba nanaša le na analogno prizemno oddajanje radiodifuznih vsebin in na podlagi navedenega prehoda, je agencija opravila ponovno analizo upoštevnega trga in na njeni podlagi izdala dopolnilno regulatorno odločbo št. 3824-76/2007-2 z dne 23.1.2008 s katero je določila Javni zavod RTV Slovenija kot operaterja s pomembno tržno močjo tudi v zvezi z digitalnim prizemnim oddajanjem radiodifuznih vsebin. Z navedeno regulatorno odločbo je agencija Javnemu zavodu RTV Slovenija v zvezi z digitalnim prizemnim oddajanjem radiodifuznih vsebin naložila: obveznost dopustitve operaterskega dostopa do omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja in obveznost zagotavljanja preglednosti, obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva ter obveznost ločitve računovodskih evidenc.

Kot je bilo navedeno v predhodnem poglavju, je Evropska komisija decembra 2007 sprejela Priporočilo o upoštevni trgih na podlagi katerega je bil upoštevni trg 18 »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)« umaknjen s seznama trgov, ki jih je potrebno predhodno (*ex ante*) regulirati. Tako se lahko tak upoštevni trg regulira le v primeru, da se ugotovi in dokaže, da so izpolnjena vsa merila iz preizkusa treh meril, ki so kumulativne narave.

Agencija je tako v skladu z drugim odstavkom 99. člena ZEKom-1 opravila preizkus treh meril na upoštevni trgu 18 z namenom ugotovitve potrebe po nadaljnji predhodni regulaciji obravnavanega upoštevnega trga.

4. Postopek analize upoštevne trga

4.1 Potek zbiranja podatkov

Agencija je na podlagi evidenc agencije in rednega četrletnega zbiranja podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij in skladno s Splošnim aktom o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij (Uradni list RS, št. 62/13) od fizičnih in pravnih oseb, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma izvajajo elektronske komunikacijske storitve ter so vpisane v uradno evidenco agencije, pridobila podatke, na podlagi katerih je izvedla tržno analizo upoštevne trga.

4.2 Pregled imetnikov omrežja za prenos radiodifuznih vsebin

Na podlagi analize zbranih podatkov za opazovano obdobje, je agencija ugotovila, da je kot operater za storitve distribucije prizemnih radijskih in televizijskih signalov, upravljanje multipleksa vpisan v register agencije 1 operater: Javni zavod RTV Slovenija.

V register agencije je vpisanih 6 imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje

Tabela 1: Seznam imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje

Imetnik	Območje pokrivanja	Veljavnost odločbe do
ATV BABNIK & CO d.n.o., Litija	Litija	06.08.2022
DOMATES d.o.o. Portorož	med Koprom in Sečovljami	23.12.2022
HI-FI d.o.o.	Murska Sobota	08.09.2022
RTV SLOVENIJA	Republika Slovenija (MUX R1)	15.01.2026
	Republika Slovenija (MUX A)	01.01.2026
	Republika Slovenija (MUX C)	17.12.2022
VTV Studio, d.o.o.	med Ravnami na Koroškem in Celjem	03.01.2017
Zavod TV Galeja Ilirska Bistrica	med Ilirsko Bistrico in Sežano	06.08.2022

Javni zavod RTV Slovenija je imetnik odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks A (v nadaljevanju: MUX A), ki mu omogoča pokrivanje cele Slovenije z enim televizijskim omrežjem za lastne potrebe, multipleks C (v nadaljevanju: MUX C), ki je namenjen komercialnemu oddajanju televizijskih programov in multipleks R1 (v nadaljevanju: MUX R1), ki je namenjen oddajanju radijskih programov.

V register agencije je vpisanih 5 imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za lokalne multiplekse (v nadaljevanju: lokalni MUX).

Tabela 2: Seznam imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za lokalne MUX



Imetnik	Območje pokrivanja	Veljavnost odločbe do
ATV BABNIK & CO d.n.o., Litija	Litija	06.08.2022
DOMATES d.o.o. Portorož	med Kopro in Sečovljami	23.12.2022
HI-FI d.o.o.	Murska Sobota	08.09.2022
VTV Studio, d.o.o.	med Ravnami na Koroškem in Celjem	03.01.2017
Zavod TV Galeja Ilirska Bistrica	med Ilirsko Bistrico in Sežano	06.08.2022

V uradni evidenci agencije je vpisanih tudi 66 operaterjev distribucije televizijskih in radijskih signalov.

Tabela 3: Seznam operaterjev distribucije televizijskih in radijskih signalov

Operater	Storitev
AMIS, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
ANSAT d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
ARIO, d.o.o.	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
BBTEL, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
CATV RADLJE-VUHRED d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
CATV SELNICA RUŠE d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
DOMCOMMERCE d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
DOSTOP KOMUNIKACIJE d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
ELCATEL, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
ELSTIK d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
ELTA d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
EVJ Elektroprom d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
GOROSAN d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
GOROSAN d.o.o.	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
INATEL d.o.o. Ljubljana	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
INTELL d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
K K S Radeče, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KABELSKA TELEVIZIJA RADENCI	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KaTe Nova Gorica	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV



	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
KATV BOVŠKE, Bovec	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KATV LIVADE, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KA-TV TOLMIN	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
KKS d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KKS Ptuj d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KKS VUZENICA d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
K-NET, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KRS ŠOŠTANJ, z.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KRS Štepanjsko naselje	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KTV Črna d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KTV DRAVOGRAD d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
KTV Ravne d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
M3 - NET d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
MK-institut d.o.o.	Mobilna TV
NAKLO, d.o.o. Logatec	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
Omrežje d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
P&ROM d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
PETER JAZBINŠEK s.p.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
REDOX d.o.o. Portorož	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
RTV SLOVENIJA	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
SANMIX d.o.o. Cerknica	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
SISTEM - TV d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
SKYLINE d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
STN d.d.	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
STUDIO PROTEUS, d.o.o., Postojna	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kabelskih omrežjih in IP TV
SVISLAR TELEKOM d.o.o.	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
SVISLAR TELEKOM d.o.o.	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov



T - 2 d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TAMISAN d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TELEING d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TELEKOM SLOVENIJE, d.d.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV Mobilna TV
Telemach d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
Telemach Mobil d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
Telemach Pobrežje d.d.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
Telemach Rotovž d.d.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
Telemach Tabor d.d.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
Telemach Tezno d.d.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TELES, d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TELESAT, d.o.o., Jesenice	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TELE-TV d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TOTAL TV d.o.o.	Storitev distribucije radijskih in televizijskih signalov preko satelitskih/MMDS sistemov
TRNOVEC MILAN S.P.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TS RPL d.d.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
TV EKRAN d.o.o.	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
ZAVOD KABLSKE TELEVIKIJE, NHM SEVNICA	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
Zavod KTV NA JAMI, Ljubljana	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV
ZAVOD ZA RAZVOJ KABLSKO-SATELITSKO TELEVIKJSKEGA sistema Kamnik	Storitve distribucije analognih in digitalnih televizijskih signalov po kablinskih omrežjih in IP TV

Na podlagi četrletnega zbiranja podatkov agencija ugotavlja, da so ob koncu obravnavanega obdobja dejansko ponujali storitev distribucije televizijskih programov naslednji operaterji:

- preko kabliske televizije 51 operaterjev;



Tabela 4: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko kableske televizije

Operater
ANSAT d.o.o.
CATV RADLJE-VUHRED d.o.o.
CATV SELNICA-RUŠE d.o.o.
DOMCOMMERCE d.o.o.
DOSTOP KOMUNIKACIJE d.o.o. (Elektronika - KATV d.o)
ELCATEL, d.o.o.
ELSTIK d.o.o.
ELTA d.o.o.
EVJ ELEKTROPROM d.o.o.
Inatel d.o.o.
INTELL telekomunikacije d.o.o.
JATEL TELEKOMUNIKACIJE, PETER JAZBINŠEK s.p.
KABELSKA TELEVIZIJA APAČE
Kabelska televizija ČRNA NA KOROŠKEM d.o.o.
KABELSKA TELEVIZIJA RADENCI
KaTe Nova Gorica
KATV BOVŠKE, Bovec
KATV LIVADE, d.o.o.
KA-TV TOLMIN
KKS Radeče, d.o.o.
KKS VUZENICA d.o.o.
K-NET, kabelski sistemi, d.o.o.
KRS Šoštanj, z.o.o.
KRS Štepanjsko naselje
KTV DRAVOGRAD d.o.o.
KTV ORMOŽ
KTV Ravne d.o.o.
M3 - NET, Podjetje za projektiranje, izgradnjo in
NAKLO, d.o.o. Logatec
Omrežje d.o.o.
P&ROM d.o.o.
SANMIX d.o.o. Cerknica
SISTEM - TV d.o.o.
SKYLINE, d.o.o., Ljubljana
STUDIO PROTEUS d.o.o.
TELEING d.o.o.
TELEKOM SLOVENIJE, d.d.
Telemach Pobrežje d.d.
Telemach Rotovž d.d.
Telemach Tabor d.d.



Telemach Tezno d.d.
Telemach, širokopasovne komunikacije d.o.o.
TELES, d.o.o.
TELESAT, d.o.o., Jesenice
TELE-TV, komunikacijski engineering, Kranj, d.o.o.
Trnovec Milan s.p.
TS RPL d.d.
TV EKTRAN družba za telekomunikacije, trgovino, zal
ZAVOD KABELSKE TELEVIZIJE, NHM SEVNICA
Zavod KTV NA JAMI, Ljubljana
Zavod za razvoj KS televizijskega sistema Kamnik

- preko IP televizije 8 operaterjev;

Tabela 5: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko IP televizije

Operater
AMIS, d.o.o.
ELTA d.o.o.
KaTe Nova Gorica
T - 2 d.o.o.
TELEKOM SLOVENIJE, d.d.
Telemach, širokopasovne komunikacije d.o.o.
TELES, d.o.o.
ZAVOD KABELSKE TELEVIZIJE, NHM SEVNICA

- preko MMDS 5 operaterjev;

Tabela 6: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko MMDS

Operater
ARIO,D.O.O.
GOROSAN elektronske komunikacije d.o.o.
KaTe Nova Gorica
SVISLAR TELEKOM d.o.o.
Telemach, širokopasovne komunikacije d.o.o.

- prek satelita 2 operaterja in

Tabela 7: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov prek satelita

Operater
Telemach, širokopasovne komunikacije d.o.o.
Total TV d.o.o.

- preko mobilne televizije 3 operaterji.

Tabela 8: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko mobilne televizije

Operater
T - 2 d.o.o.
TELEKOM SLOVENIJE, d.d.
Telemach Mobil d.o.o.

4.3 Sodelovanje agencije z organom, pristojnim za varstvo konkurence

Agencija je dolžna, skladno s 214. členom ZEKom-1, pri izvajanju analiz upoštevnega trga in pri določitvi pomembne tržne moči, sodelovati z organom, pristojnim za varstvo konkurence (Agencija RS za varstvo konkurence, v nadaljevanju: AVK), kar pa ne posega v njeno izključno pristojnost sprejemanja odločitev na tem področju.

Skladno s tem je agencija z dopisom št. 38241-1/2016/2 z dne 22.2.2016 posredovala osnutek analize AVK, ter ga zaprosila za mnenje. AVK je po preučitvi prejete dokumentacije odgovoril z dopisom št. 306-3/2009-61 z dne 4.3.2016, v katerem je k zadevni analizi izrekel pritrdilno mnenje.

AVK je v svojem mnenju zapisal, da kot je v analizi regulacije upoštevano, AVK lahko in tudi bo v primeru morebitnih kršitev pravil konkurence z zlorabo prevladujočega položaja Javnega zavoda RTV Slovenije, ki razpolaga z infrastrukturo, ki se je na določenih mestih ne da zlahka podvojiti in na 4% oddajnih točk nima alternative, ustrezno ukrepala. Glede na okoliščine, opisane v posredovani analizi, bo zaradi notranje ločenosti Javnega zavoda RTV Slovenija na del, ki upravlja z oddajniki in zvezami, in na programski del, morebitne kršitve v obliki diskriminacije mogoče relativno enostavno zaznati. V primeru kršitev bo AVK upoštevala mnenje agencije glede dejavnikov, ki so pomembni za opredelitev upoštevnega trga.



5. Opredelitev upoštevnega trga

Agencija mora skladno z določili 99. člena ZEKom-1 v analizi posameznega upoštevnega trga v skladu z načeli konkurenčnega prava določiti produktni oziroma storitveni in geografski trg, ki ustreza razmeram v državi.

Pri opredelitvi upoštevne trgov je treba upoštevati določila regulatornega okvira na področju elektronskih komunikacij v EU. Na podlagi prvega odstavka 15. člena Okvirne direktive je Evropska komisija sprejela Priporočilo o upoštevne trgovih. V njem je Evropska komisija opredelila trge produktov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo uvedbo regulatornih obveznosti iz posebnih direktiv in so tako lahko predmet predhodne (*ex ante*) regulacije. Pri določitvi t.i. upoštevne trgov je Evropska komisija ravnala v skladu z načeli konkurenčnega prava. Priporočilo Evropske komisije o upoštevne trgovih upoštevne trge produktov in storitve zgolj navaja, na določenem geografskem območju pa jih je treba v fazi analize še dodatno opredeliti.

Upoštevni trg se tako določi na podlagi predhodne:

1. opredelitve trga proizvodov in storitev ter
2. določitve geografskega trga.

Cilj opredelitve trga v obeh, proizvodni in geografski dimenziji, je opredeliti dejanske konkurente udeleženih podjetij, ki so sposobni omejevati ravnanje udeleženih podjetij in preprečevati, da bi ravnala neodvisno od pritiska učinkovite konkurence. Tako mora agencija v postopku izdelave analize ugotavljati, ali ima kateri operater na trgu položaj, enakovreden prevladujočemu, torej tak ekonomski vpliv, da mu omogoča znatno mero samostojnosti nasproti konkurentom, uporabnikom in potrošnikom. Pri ugotovitvi pomembne tržne moči je treba opredeliti upoštevni trg in določiti ekonomsko moč operaterja.

5.1 Opredelitev trga proizvodov in storitev na podlagi zamenljivosti ponudbe in povpraševanja

V zvezi s prvim kriterijem (opredelitev trga proizvodov in storitev), je treba v okviru posamezne analize podrobneje opredeliti kateri produkti oz. storitve, ki jih uporabnik smatra za zamenljive glede na lastnosti proizvodov, se na tem trgu nahajajo, njihove cene in namen uporabe. Opredelitev upoštevnega trga produktov in storitev je potrebno definirati s pomočjo dveh kriterijev:

- zamenljivosti povpraševanja (Demand side substitutability) in
- zamenljivosti ponudbe (Supply side substitutability).

Ta dva kriterija omogočata, da se upoštevajo specifične nacionalne okoliščine pri oblikovanju posameznega upoštevnega trga produktov in storitev.

Zamenljivost povpraševanja se ugotavlja na podlagi zamenljivosti proizvoda oz. storitve z vidika uporabnika. Ugotavlja se zlasti s predvidenim prehodom večjega števila uporabnikov na drugo storitev. Zamenljivost povpraševanja omogoča, da se določi storitve ali nabor storitev, ki so po mnenju uporabnikov medsebojno zamenljivi

v primeru relativnega zvišanja cen. Storitve, za katere se ugotovi, da so medsebojno zamenljive, so del istega upoštevnega trga.

Eden od načinov za ugotavljanje zamenljivosti povpraševanja je t.i. SSNIP test, majhno a znatno neprehodno zvišanje cene (small but significant non-transitory increase in price). Ta test pokaže, ali bi kupci oziroma uporabniki ob majhnem (od 5 do 10 %), vendar kljub temu pomembnem in stalnem povečanju relativne cene proizvoda oziroma storitve A, prešli na že razpoložljive substitute (proizvod oziroma storitev B). V kolikor se zvišanje cen izkaže za nedobičkonosno, potem proizvod oziroma storitev A in B tvorita isti upoštevni trg in obratno. Možnost uporabnikov, da lahko zamenjajo storitev za drugo storitev zaradi majhnega, vendar pomembnega dviga cen, je lahko ovirana zaradi znatnih stroškov prehoda. Uporabniki, ki so investirali v tehnologijo z namenom prejemanja storitve, morda ne bodo pripravljeni prevzeti kakršnihkoli dodatnih stroškov, ki so povezani z zamenjavo obravnavane storitve za substitut. Pogosto pa se tudi zgodi, da so uporabniki vezani na obstoječega ponudnika z dolgoročnimi pogodbami ali z visokimi stroški zamenjave terminalske opreme. V primerih, ko je uporabnik soočen z visokimi stroški zamenjave storitve A za storitev B, ti dve storitvi nista vključeni v istem upoštevem trgu.

Pri ugotavljanju **zamenljivosti ponudbe** se ugotavlja, ali podjetja, ki sicer proizvajajo različne proizvode oz. zagotavljajo različne storitve in ne delujejo na istem upoštevem trgu, lahko relativno enostavno pričnejo proizvajati proizvode oziroma opravljati storitve konkurentov ter jih tržiti v zelo kratkem času, ne da bi jim to povzročilo kakšne večje dodatne stroške ali tveganje. To pomeni sposobnost proizvajalca, da v primeru povečanja cene obravnavanega proizvoda oz. storitve, lahko v kratkem času vstopi na upoštevni trg in preide na proizvodnjo in distribucijo enakega proizvoda oz. storitve. Ko so ti pogoji izpolnjeni, bo imela dodatna proizvodnja, dana na trg, disciplinski učinek na konkurenčno ravnanje udeleženih podjetij. Tak vpliv je enakovreden učinku zamenljivosti povpraševanja. Dejstvo, da ima konkurenčno podjetje v lasti sredstva za zagotavljanje storitev pa je lahko irelevantno, če so potrebne znatne dodatne investicije za zagotavljanje te storitve. Prav tako je potrebno upoštevati dolgoročno vezavo kapacitet pri zagotavljanju storitev. Zgolj slučajna hipotetična zamenljivost ponudbe ni zadosten pogoj za določitev trga. Prav tako je treba upoštevati obstoječe zakonodajne in regulativne zahteve, ki lahko preprečijo pravočasen vstop na upoštevni trg in posledično onemogočijo zamenljivost ponudbe. Zamenljivost ponudbe ne služi samo za definiranje upoštevnega trga, ampak tudi za določanje udeležencev na upoštevem trgu.

Agencija je skladno s Priporočilom o upoštevem trgih produktov in storitev pri izvajanju analize na podlagi zamenljivosti storitev preko različnih tehnologij, izhajala iz načela tehnološko nevtralne regulacije.

Agencija bo v nadaljevanju s testom zamenljivosti ugotavljala, katere storitve in produkti so zamenljivi in sodijo na obravnavan upoštevni trg.

5.1.1 Prenos radiodifuznih vsebin do končnih uporabnikov

Radiodifuzija je radiokomunikacijska storitev, namenjena za prizemno analogno ali digitalno oddajanje in razširjanje radijskih ali televizijskih programov z neposrednim javnim sprejemom v odprtem prostoru brez selektivnega izbiranja.

V angleških besedilih se uporablja beseda *broadcasting*, ki pa se ne uporablja samo za radijske komunikacije oziroma samo za radio in televizijo, ampak za vse načine oddajanja (oziroma pošiljanja »podatkov«) za večjo skupino uporabnikov ne glede na platformo. V splošnem je radiodifuzija oddajanje radijskih in televizijskih programov prek radijskih oddajnikov. Tu moramo opozoriti, da v primeru kableskega radia in televizije ter IP televizije ne gre za radiodifuzijo (vsaj v smislu, kakor to opredeljuje ZEKom-1), saj tu ne gre za oddajanje v odprtem prostoru.

Pri prenosu radiodifuznih vsebin preko oddajnega omrežja ločujemo subjekte na izdajatelje programov in operaterje omrežij.

Poleg tega pa ločujemo tudi radiodifuzne vsebine na radijske vsebine in na televizijske vsebine.

V Republiki Sloveniji mora izdajatelj medija pred začetkom izvajanja dejavnosti prigrasiti medij pri Ministrstvu za kulturo, zaradi vpisa v razvid medija. Po podatkih agencije je bilo na dan 31.12.2015 registriranih 128 izdajateljev medija: 57 imetnikov dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti za 93 radijskih programov, 71 imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti za 93 televizijskih programov in 7 ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo za 10 priglašeni avdiovizualni medijski storitev. V naslednjih tabelah so prikazani posamezni izdajatelji medija in njihovi programi skupaj z odstotkom pokritosti prebivalstva.

Tabela 9: Seznam imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti za televizijske programe

Izdajatelj	Program	Pokritost
Antenna TV SL d.o.o.	Planet TV	100%
ATV BABNIK & CO d.n.o.	ATV SIGNAL LITIJA	1,70%
DOMATES d.o.o. Portorož	Sponka Gold TV	100%
HI-FI d.o.o.	TV AS	0,90%
Kanal A d.d.	KANAL A	100%
GOLICA TV d.o.o.	Golica TV	100%
PINK SI d.o.o.	TV 3 medias	100%
POP TV d.o.o. Ljubljana	POP TV	100%
TELEVIZIJA NOVO MESTO d.o.o.	VAŠ KANAL	49,40%
VTV Studio d.o.o.	VAŠA TELEVIZIJA (VTV)	11,90%
RTV Slovenija	TELEVIZIJA SLOVENIJA 1 /SLO1/	100%
	TELEVIZIJA SLOVENIJA 2 /SLO2/	100%
	TELEVIZIJA SLOVENIJA 3 /SLO3/	100%
	TELEVIZIJA KOPER CAPODISTRIA /TV KC/: televizijski program za italijansko narodno skupnost	12,80%



	TELEVIZIJA KOPER CAPODISTRIA /TV KC/: regionalni televizijski program	12,80%
	TELEVIZIJA MARIBOR-TELE M	36,40%
Zavod TV Galeja Ilirska Bistrica	TV Galeja	2,50%

Tabela 10: Seznam imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti za televizijske programe

Imetnik	Program	Pokritost
ABC Studio d.o.o.	Radio 2	11,07%
ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o.	RADIO ZELENI VAL	3,35%
B.&B.BELNA d.o.o.	Radio Pohorje	2,69%
	RADIO TOP	4,86%
BRUS MEDIJI, d.o.o.	Europa 05	13,24%
HSG d.o.o.	ROCK RADIO	14,84%
INTERTEH, d.o.o.	Radio 1 Krim; EVA VR	3,91%
KOROŠKI RADIO d.o.o. Slovenj Gradec	Koroški radio	5,79%
LASERR d.o.o.	Radio Laser Slovenj Gradec	0,73%
MAHKOVEC Š & D, d.n.o., Litija	Radio Geoss	1,11%
MOJ RADIO, BORIS SUŠIN S.P.	MojRadio	5,95%
NAŠ ČAS, d.o.o.	RADIO VELENJE	6,07%
NOVA NOVA d.o.o. Ajdovščina	RADIO CENTER PRIMORSKA	0,67%
NOVICE, d.o.o.,	Radio Rogla	1,57%
NT&RC d.o.o. Celje	RADIO CELJE	9,45%
NTR, Logatec, d.o.o.	1TR (EN-TE-ER)	1,21%
R DOMŽALE d.o.o.	RADIO HIT	22,19%
R GAMA - MM d.o.o., Ljubljana	Radio Ekspres	24,51%
RADIO 94 d.o.o. Postojna	R94	1,11%
RADIO ANTENA d.o.o., Ljubljana	Radio Antena Ljubljana; Antena LJ	12,85%
	Radio Antena Štajerska; Antena S	4,31%
RADIO BELVI, d.o.o.	Radio Antena Gorenjska; Antena G	7,06%
RADIO BREZJE d.o.o.	RADIO BREZJE	6,31%
RADIO CAPRIS d.o.o.	RADIO CAPRIS	2,05%
RADIO CENTER d.o.o.	Radio Center Dolenjska	1,15%
	RADIO CENTER SLOVENIJA	27,93%
	RADIO CENTER ZASAVJE	1,11%
RADIO CERKNO d.o.o.	RADIO ODMEV	0,68%
RADIO CITY d.o.o.	RADIO CITY	16,70%
RADIO GORENC d.o.o.	RADIO GORENC	2,66%
RADIO KOBARID d.o.o.	Alpski val	0,38%
RADIO KRANJ, d.o.o.	RADIO KRANJ - GORENJSKI MEGASRČEK	3,56%
RADIO KRKA Novo mesto, d.o.o.	RADIO KRKA	6,91%
Radio Kum Trbovlje, d.o.o.	Radio Aktual Kum	10,45%
RADIO MAKSI d.o.o.	RADIO MAXI	1,42%
	Radio RADIO	0,36%
RADIO MURSKI VAL, d.o.o.	RADIO MURSKI VAL	9,36%
RADIO NET d.o.o.	Radio NET FM	5,49%
RADIO OGNJIŠČE d.o.o. Koper	RADIO OGNJIŠČE	61,01%
RADIO PRO 1 d.o.o.	Radio 1 107.9; ENA LJ	11,27%
	Radio 1 Bela Krajina; ENA BK	0,91%
	Radio 1 Celje; ENA CE	1,40%
	RADIO 1 Celjski val; ENA CEL	3,87%
	Radio 1 Dolenjska; ENA NM	2,62%
	Radio 1 Krvavec; ENA KR	23,89%



	Radio 1 Obala; ENA KP	0,89%
	Radio 1 Pomurje; ENA MS	2,16%
	Radio 1 Portorož; ENA PO	3,19%
	Radio 1 Primorska; ENA NG	3,05%
	Radio 1 Ptuj; ENA PTUJ	0,24%
	Radio 1 Savinjska; ENA SAV	2,64%
	Radio 1 Štajerska; ENA MB	7,50%
RADIO RADLJE d.o.o.	RADIO RADLJE	0,58%
RADIO ROBIN d.o.o.	RADIO ROBIN	1,16%
RADIO SLOVENSKE GORICE d.o.o.	RADIO SLOVENSKE GORICE	2,29%
RADIO SORA, d.o.o.	RADIO SORA	3,87%
RADIO ŠTAJERSKI VAL d.o.o. Šmarje pri Jelšah	RADIO ŠTAJERSKI VAL	7,95%
RADIO TEDNIK Ptuj d.o.o.	RADIO PTUJ	1,14%
RADIO TRIGLAV JESENICE, D.O.O.	RADIO TRIGLAV	6,14%
RADIO URBAN d.o.o.	Radio 1 Ribnica; ENA RIB	0,35%
RC SAVINJSKA, d.o.o.	RADIO CENTER CELJE	2,77%
	RADIO Center Koroška	6,07%
RGL, d.o.o, Ljubljana	Radio Aktual	26,07%
	Radio Aktual Obala	2,33%
	RADIO SALOMON	14,56%
	Radio Veseljak Lisca	0,47%
	Radio Veseljak Posavje	1,27%
	RADIO VESELJAK SI	16,67%
RTV SLOVENIJA	1. program Radia Slovenija - Prvi	87,66%
	Pomurski madžarski radio - Muravidéki magyar rádió	4,05%
	RADIO CAPODISTRIA	9,44%
	RADIO KOPER /RADIO KP/	9,92%
	RADIO MARIBOR	16,53%
	RADIO SLOVENIA INTERNATIONAL /Radio Si/	44,99%
	RADIO SLOVENIJA, drugi program - PROGRAM VAL 202 /VAL 202/	86,62%
	RADIO SLOVENIJA, tretji program - PROGRAM ARS /ARS/	86,34%
SRAKA INTERNATIONAL d.o.o.	RADIO SRAKA	3,96%
STUDIO D d.o.o.	Radio Aktual Studio D	4,72%
ŠPRAH d.o.o., Škofja vas	Radio Antena Celje; Antena C	4,31%
	Radio Antena Maribor; Antena M	5,10%
	Radio Antena Velenje; Antena V	1,76%
UNIVOX d.o.o.	RADIO UNIVOX	0,87%
ZAVOD MARŠ	Mariborski radio Študent - Marš	4,97%
Zavod RŠ	RADIO ŠTUDENT	10,10%
ZAVOD ZA INFORMIRANJE ORMOŽ	RADIO PRLEK	0,37%
ZVEZA ROMOV SLOVENIJE	Radio Romic	0,61%

Tabela 11: Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo

Ponudnik	Storitev
POP TV Družba za marketing, inženiring, trgovino, svetovanje, storitve in zastopanje, d.o.o., Ljubljana	Voyo
AMIS, družba za telekomunikacije d.o.o.	Videosvet
TIPK, televizija, tehnologija, izobraževanje, podnaslavljanje, klicni center, d.o.o.	TiTV
TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.	Dajmedol
TELEKOM SLOVENIJE, d.d.	DKINO
	VIDEOMANIJA



	Bogvedaj, da bi crknu televizor
	Razred talentov
Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o.	Video klub
T - 2 družba za ustvarjanje, razvoj in trženje elektronskih komunikacij in opreme d.o.o.	T-2 Videoteka

5.1.2 Zamenljivost povpraševanja in ponudbe

Izdajatelj medija v primeru, da začne izdajati radijski program, lahko tega naprej prenaša preko analognega in od letos tudi preko digitalnega prizemnega oddajnega omrežja, medtem ko lahko izdajatelj televizijske programske vsebine to prenaša le preko prizemnega digitalnega oddajnega omrežja, saj analognega televizijskega omrežja v Sloveniji ni več. Oba pa lahko svoje programske vsebine razširjata tudi preko drugih platform kot so: IP omrežje, kabelsko omrežje, MMDS omrežje in satelit. Ne glede na vrsto platforme za prenos programskih vsebin do končnih uporabnikov pa mora izdajatelj medija pri agenciji pridobiti dovoljenje za izvajanje radijske oziroma televizijske dejavnosti, ki ga ta izda na podlagi predhodnega vpisa izdajatelja medija v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo.

V primerih prenosa radijskih programskih vsebin preko analognega omrežja lahko izdajatelj medija programske vsebine prenaša sam, preko svojih oddajnikov (*self-supply*) ali pa zanj to opravlja nekdo drug. V primeru, da izdajatelj medija ne postavi svojih lastnih oddajnikov za analogni prenos radijskih programskih vsebin, ima izdajatelj medija na območju pokrivanja, ki je določen v okviru odločbe o dodelitvi radijske frekvence, sicer možnost prenosa radijske programske vsebine do končnih uporabnikov preko analogne prizemne oddajne mreže, vendar pa mora v primeru slednje predhodno pridobiti eno ali več radijskih frekvenc za radiodifuzijo. Ker pa je radiofrekvenčni spekter, ki se uporablja za radiodifuzne storitve omejena naravna dobrina, se frekvence dodeljujejo preko postopka javnega razpisa. V primeru, da izdajatelj medija pridobi odločbo o dodelitvi radijske frekvence za radiodifuzijo, s tem pridobi pravico in dolžnost, da jo začne uporabljati v enem letu, sicer mu ta propade. Izdajatelj medija lahko za oddajanje radijskih programskih vsebin postavi svojo lastno infrastrukturo ali pa to zakupi pri operaterju, ki ima infrastrukturo oziroma celotno storitev prizemnega oddajanja ponuja na medoperaterskem trgu.

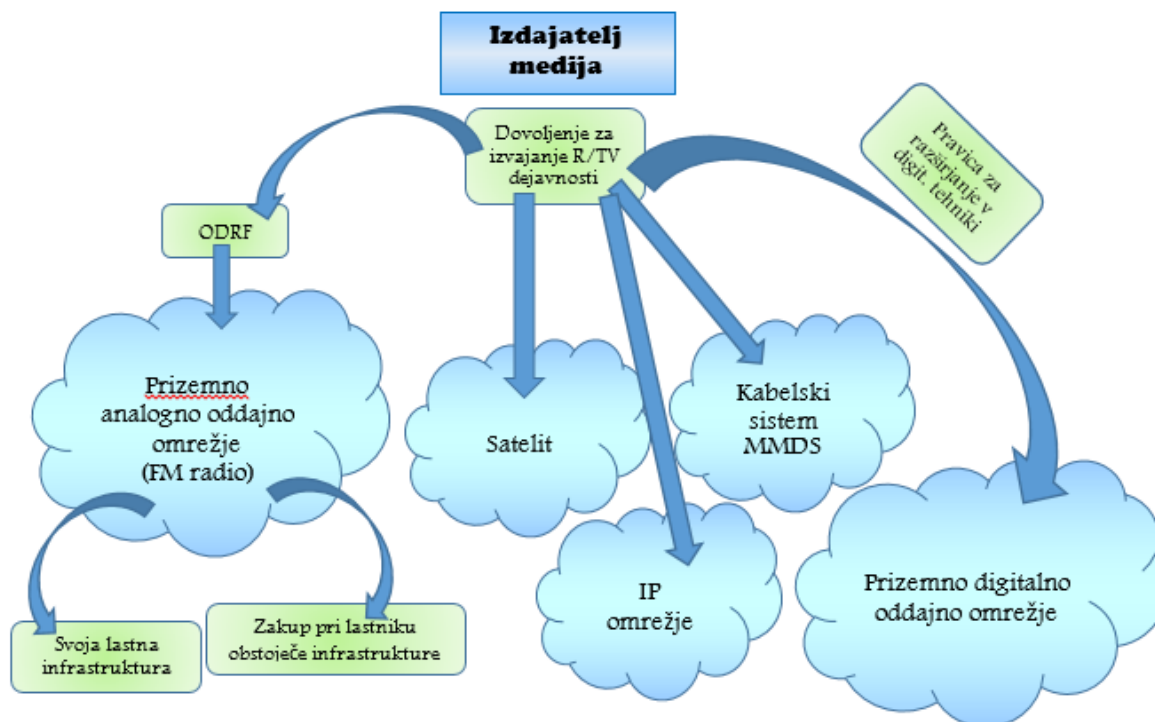
Nekoliko drugačna situacija pa je pri možnostih, ki jih ima izdajatelj medija v primeru prenosa radijskih in televizijskih vsebin preko digitalnega prizemnega oddajnega omrežja, saj izdajatelj medija lahko svoje programe v tem primeru razširja le preko omrežja operaterja in sicer na podlagi dovoljenja za razširjanje v digitalni tehniki, ki ga podeli agencija na podlagi javnega razpisa.

V primeru, da izdajatelj medija nima svojega lastnega oddajnega omrežja, ima možnost, da postavi svoje naprave na obstoječe objekte (infrastrukturo) drugega operaterja, ali pa da naroči celotno nacionalno storitev prizemnega oddajanja pri edinem ponudniku te storitve javnemu zavodu RTV Slovenija, ker je le-ta edini operater, ki na medoperaterskem trgu ponuja celotno storitev prizemnega oddajanja in razpolaga z infrastrukturo z največjim številom oddajnih točk. Za prenos programske vsebine preko satelita oziroma za prenos prek MMDS izdajatelj medija



sicer tudi uporablja radijske frekvence, vendar pa v tem primeru ne gre za prizemno radiodifuzijo. Vse opisano je prikazano tudi na sliki 1.

Slika 1: Shematski prikaz možnosti, ki jih ima na voljo izdajatelj programske vsebine za prenos vsebin do končnih uporabnikov



Način sprejemanja signala je pomemben element pri določanju zamenljivosti povpraševanja s strani končnega uporabnika.

Pri ugotavljanju zamenljivosti ponudbe je treba upoštevati, da se podjetje, ki trenutno ne deluje na upoštevnem trgu lahko odloči za vstop na trg, v primeru povišanja relativnih cen in v razumem roku. V primeru, ko so stroški zamenjave zagotavljanja storitve za obravnavano storitev relativno zanemarljivi, mora biti ta storitev vključena v upošteveni trg. Dejstvo, da ima konkurenčno podjetje v lasti sredstva za zagotavljanje storitev, je nerelevantno, če so potrebne znatne dodatne investicije za zagotavljanje te storitve. Pri ugotavljanju zamenljivosti na strani ponudbe je treba upoštevati dolgoročno vezavo kapacitet pri zagotavljanju storitev. Prav tako je treba upoštevati obstoječe pravne oziroma regulatorne in strukturne ovire, ki lahko preprečijo pravočasen vstop na upošteveni trg in posledično onemogočijo zamenljivost ponudbe.

Končni uporabniki imajo za sprejem programskih vsebin različne možnosti platform, ravno tako tudi izdajatelji radiodifuznih vsebin za njihov prenos do končnih uporabnikov::

- preko prizemnih radiodifuznih oddajnikov,
- preko kabelskih in MMDS sistemov,
- preko satelita ali
- preko IP omrežja (omrežje z uporabo IP protokola).



Prevladujoči način je prenos preko prizemnega oddajnega sistema, ki ga omogoča Javni zavod RTV Slovenija in omogoča sprejemanje 96% gospodinjstvom (v primeru MUX C). V nadaljevanju s testom substitucije ugotavljamo zamenljivost prenosa programskih vsebin preko prizemnega oddajnega sistema z drugimi tehnološkimi načini.

5.1.2.1 Prenos programskih vsebin prek prizemnega radiodifuznega oddajnega omrežja

Zaradi številnih prednosti, ki jih prinaša digitalna tehnologija in predvsem zaradi pomanjkanja prostih kapacitet, je Slovenija v letu 2010 prešla iz analognega na digitalno televizijsko oddajanje. V letošnjem letu je bila s strani agencije izdana tudi odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks R1 (MUX R1), ki je namenjen digitalnemu oddajanju radijskih programov. Pri tem pa je za prenos radijskih programskih vsebin trenutno še vedno večinoma uporabljala analogno oddajno omrežje.

Digitalna televizijska omrežja prinašajo poleg večjih kapacitet tudi možnosti za dodatne storitve ter televizijo visoke ločljivosti (HDTV). Bistvena prednost digitalnega oddajanja je v tem, da oddajnik na neki frekvenci ne oddaja samo enega TV programa, ampak digitalni paket programov – multipleks (v nadaljevanju: MUX). Prednosti, ki jih za končnega potrošnika prinaša digitalna radiodifuzija vključujejo: boljši sprejem, izboljšano kakovost slike, boljši zvok, boljši prenos in mobilni sprejem, več televizijskih in radijskih programov ter več informacijskih storitev. Te koristi izvirajo predvsem iz možnosti predelave in zgoščevanja digitalnih podatkov, kar omogoča veliko učinkovitejšo uporabo omrežnih zmogljivosti kot pri analognih signalih. Digitalizacija analognih televizijskih mrež omogoča prenos do 80 televizijskih programov z nacionalnim pokrivanjem. Število programov je lahko ustrezno manjše, če so kateri od njih v visoki resoluciji (HDTV) ali če se del frekvenčnega prostora nameni drugim storitvam, kot so mobilna televizija, brezžični dostop do interneta (WiMax) ali mobilna telefonija. Eden osnovnih ciljev prehoda na digitalno radiodifuzijo je bilo tudi ustvarjanje novih in dodanih vrednosti (*digital added-value*) za vse akterje glede na prej obstoječi način analogne radiodifuzije.

Za digitalna televizijska omrežja so potrebne frekvence. Pridobitev frekvenc za digitalno televizijsko omrežje je možna samo prek javnega razpisa, kjer agencija razpiše frekvence za območje. Ponudnik, ki na razpisu uspe, pridobi odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, s katero postane operater digitalnega televizijskega omrežja. Storitve oddajanja (prostor v MUX-u) mora nuditi vsem interesentom pod enakimi pogoji.

Operater omrežja je hkrati tudi operater MUX-a in mora poskrbeti za kodiranje in multipleksiranje programov. V MUX lahko umestimo več televizijskih programov zaradi uporabe postopkov stiskanja - v Sloveniji uporabljamo sistem MPEG-4. Stopnja stiskanja je načeloma stvar dogovora med operaterjem omrežja in izdajateljem programa, trenutno pa zadostuje za kakovostno oddajanje približno 2 MBit/s za sliko standardne ločljivosti (SD).



Operater lahko v svojem MUX-u oddaja radijske in televizijske programe, ki so pridobili pravico razširjanja v digitalni tehniki na območju omrežja, ki ga operater upravlja. To dovoljenje lahko pridobijo zainteresirani izdajatelji programov prek javnih razpisov, ki jih objavi agencija.

V digitalni MUX je možno umestiti tudi HDTV programe (televizija visoke ločljivosti), ki pa zasedejo bistveno večji delež kapacitete MUX-a. Kapaciteta MUX-a, ki je število programov in storitev, je odvisna od več tehničnih parametrov omrežja: modulacije oz. načina oddajanja, kodnega razmerja in dolžine zaščitnega intervala itd. Agencija nekatere tehnične parametre predpiše v odločbi, drugi pa so prepuščeni odločitvi operaterja omrežja.

Poleg prostodostopnih programov (*Free-to-air*) je možno v MUX-u oddajati tudi plačljive vsebine (*Pay TV*), vendar pa ta oblika storitve v Sloveniji ni prisotna, saj operaterji glede na veljavno zakonodajo ne morejo prosto oblikovati tovrstnih programov, ampak mora izdajatelj programa kandidirati na javnem razpisu, za kar pa se zaenkrat ne odločajo. Operater omrežja lahko poleg programov oddaja tudi druge dodatne storitve, med katerimi je najbolj priljubljen elektronski programski vodič (EPG).

V nasprotju s televizijo, kjer obstaja le digitalno prizemno oddajno omrežje, pa za radio obstajata tako analogno kot tudi digitalno oddajno omrežje, pri čemer pa bo zaradi potrebnega časa uveljavitve digitalne platforme in posledično povečanje njene penetracije, še nekaj časa prevladujoča analogna tehnologija. Poceni oddajna oprema, enostavna računalniška produkcija in predvajanje ter preprosti in poceni radijski sprejemniki so pripomogli k razširjenosti te tehnologije. Vendar pa zgolj tehnična oprema ne zadostuje za postavitev radijske postaje. Pridobljene pravice Republike Slovenije do uporabe radijskih frekvenc lahko agencija podeli zainteresiranim uporabnikom prek javnih razpisov. Druga možnost za pridobitev frekvence je nakup obstoječega izdajatelja radijskega programa. Zakonodaja sicer pozna instrument prenosa odločb o dodelitvi radijskih frekvenc (ODRF) na drugo osebo, vendar mora novi izdajatelj in imetnik odločb spoštovati programske, tehnične in druge zahteve v zvezi s programom in frekvencami, ki izhajajo iz veljavnih odločb.

Prevladujoča tehnologija za digitalna radijska omrežja je T-DAB, vendar se preučujejo tudi drugi sistemi. Prav tako se preučujejo možnosti in tehnologije za digitalizacijo dela radijskega spektra, ki ga trenutno zaseda FM radio (87,5-108 MHz).

Bistvena razlika med analognim in digitalnim oddajanjem radijskih programov je v tem, da je pri analognem oddajanju (FM radio) frekvenca povezana z enim programom, pri digitalnem oddajanju pa se na določeni frekvenci oddaja digitalni paket programov – MUX. Zaradi tega pri digitalnih omrežjih delimo subjekte na izdajatelje programov in operaterje omrežij. Razlika je tudi v načinu uporabe frekvenc. Pri analognih omrežjih oddajniki delujejo na različnih frekvencah, pri digitalnih omrežjih pa praviloma tvorimo enofrekvenčna omrežja, kjer so vsi oddajniki, ki sestavljajo omrežje, med samo sinhronizirani in oddajajo na isti frekvenci. S tem je zagotovljena učinkovitejša raba radiofrekvenčnega spektra. Pri digitalnih radijskih omrežjih izdajatelji programov ne pridobivajo frekvenc, ampak najemajo prostor (oziroma kapaciteto) v obstoječih MUX-

ih (digitalnih paketih programov). Izdajatelj radijskega programa mora še vedno prek javnega razpisa pridobiti dovoljenje za razširjanje v digitalni tehniki.

Frekvence za digitalna radijska omrežja zainteresirani operaterji pridobijo prek javnih razpisov. Na javnem razpisu lahko kandidirajo tudi izdajatelji programov, vendar pa morajo v primeru, da na razpisu uspejo, nuditi storitve pod enakimi pogoji tudi drugim zainteresiranim izdajateljem, ki razpolagajo z ustreznim dovoljenjem.

Trenutno razpolaga s frekvencami za eno digitalno radijsko omrežje samo Javni zavod RTV Slovenija.

Postopek javnega razpisa za dodelitev radijske frekvence vodi in opravi izbiro agencija. Odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc agencija izda za določen čas, in sicer največ za 15 let. Javni zavod RTV Slovenija ima za izvajanje javne službe po Zakonu o Radioteleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 96/05, 109/2005 – ZdavP-1B, 105/2006 – odl. US, 26/2009 – ZIPRS0809-B in 9/2014; v nadaljnjem besedilu: ZRTVS-1) pri podelitvi prostih frekvenc ali dostopu do drugih tehnološko omejenih virov, ki jih za izvajanje javne službe nujno potrebuje, prednost in jih pridobiva brez javnega razpisa z odločbo agencije.

Le Javni zavod RTV Slovenija ponuja celotno, nacionalno storitev digitalnega televizijskega in analognega ter digitalnega radijskega prizemnega oddajanja izdajateljem medija na ozemlju celotne Slovenije na medoperaterskem trgu.

5.1.2.2 Prenos programskih vsebin preko kabelskega omrežja

Na trgu kabelskega dostopa je v zadnjih letih prisoten trend konsolidacij in s tem posledično zmanjšanjem števila manjših kabelskih operaterjev, ki imajo v lasti svojo infrastrukturo. Kot je razvidno iz tabele v poglavju 4.2, je na trgu še vedno prisotnih 51 kabelskih operaterjev, pri čemer ima daleč največji tržni delež (56%) glede na število televizijskih priključkov družba Telemach d.o.o. Tako so omrežja manjših kabelskih operaterjev razpršena po posameznih lokalno omejenih območjih Slovenije, medtem ko je omrežje družbe Telemach d.o.o. razvejano skorajda po celotnem ozemlju Slovenije, kar je razvidno tudi iz slike 2.

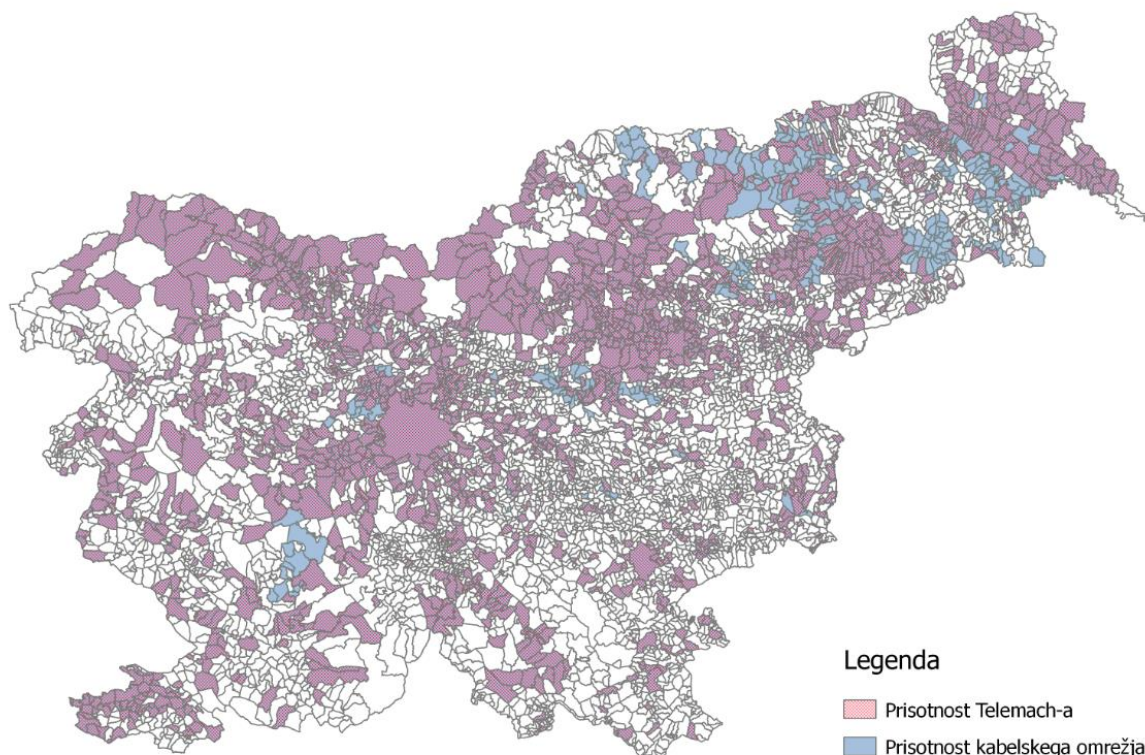
Iz evidence, v katero lastniki javnega komunikacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture na podlagi 14. člena ZEKom-1 poročajo podatke o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežnih priključnih točk, je razvidno da je s kabelskim omrežjem pokritih 39,8% vseh gospodinjstev¹. V primeru, da bi želel izdajatelj programskih vsebin te prenašati preko tovrstnega omrežja, bi moral za posamezna področja skleniti pogodbe z različnimi kabelskimi operaterji, ki na maloprodajnem trgu ponujajo storitev kableske televizije, predvsem na območjih, kjer delujejo le lokalno prisotni operaterji. Navedeno je razvidno iz slike 2.

Glede na to, da ima družba Telemach d.o.o. najbolj razvejano kabelsko omrežje je na sliki 2 ločeno prikazana prisotnost tega operaterja po posameznih naseljih, pri čemer

¹ Izračunano glede na podatke v Centralnem registru prebivalstva.

je razvidno, da ta nima omrežja le v majhnem deležu vseh naselij v katerih je prisotno kabelsko omrežje.

Slika 2: Pokritost ozemlja Slovenije z vsemi kabelskimi omrežji



Vir: AKOS, januar 2016

Z namenom bolj točne analize stanja glede pokritosti s kabelskim omrežjem je agencija analizirala tudi dejansko pokritost gospodinjstev v primerjavi s pokritostjo po naseljih, saj zgolj prikaz pokritosti naselij ne prikazuje števila gospodinjstev v posameznem naselju in s tem pomena nepokritih naselij z vidika izdajatelja programskih vsebin, ki bi želel prek tega omrežja distribuirati svoje vsebine do končnih uporabnikov. V Sloveniji je v času priprave predmetne analize obstajalo 58 naselij v katerih ni prijavljenega nobenega gospodinjstva. Infrastruktura kabelskega omrežja je prisotna v 33,5 % naselij v Sloveniji.

Kabelsko omrežje družbe Telemach d.o.o. je bilo v zadnjih letih nadgrajeno s standardom DOCSIS 3.0, kar je prispevalo k boljši kvaliteti te platforme.

Zaradi močnega trenda konvergence se televizija preko kabelskih omrežij na maloprodajnem trgu vedno pogosteje ponuja v cenovno ugodnejših paketih storitev, ki pa med drugim lahko vključuje tudi storitev mobilne televizije, ki omogoča uporabniku spremljanje programskih vsebin preko mobilnih naprav (telefona, tablic ipd.) tudi izven gospodinjstva praviloma da je tam na voljo podatkovni dostop. Tako lahko naročniki paketov pri družbi Telemach d.o.o. preko D3 GO aplikacije spremljajo vse programe iz svojega paketa tudi preko mobilnih naprav. Poleg tega imajo uporabniki pri storitvi televizije omogočene tudi druge funkcionalnosti in storitve, kot so ogled z zamikom, video na zahtevo, snemanje ipd.



Agencija je na podlagi pridobljenih podatkov preučila tudi pogodbeno razmerja (komercialne dogovore), ki jih imajo kabelski operaterji kot lastniki omrežja in izdajatelji radiodifuznih vsebin. Agencija je pri tem ugotovila, da velik del kabelskih operaterjev ponuja svoje omrežje izdajateljem programskih vsebin neodplačno. Poslovni odnosi, ki jih agencija opaža pri kabelskih operaterjih, očitno ne kažejo nikakršne povezave s poslovnim modelom Javnega zavoda RTV Slovenije za prenos radiodifuznih vsebin na medoperaterskem trgu. Prav tako morajo operaterji kabelskih omrežij skladno z 112. členom Zakona o medijih (Ur.l. RS, št. 35/2001, 54/2002 – skl. US, 62/2003, 73/2003 – odl. US, 113/2003 – odl. US, 16/2004 - odl. US, 123/2004 - odl. US, 96/2005 – ZRTVS-1, 60/2006, 69/2006 – ZOIPub, 36/2008 – ZPOmK-1, 90/2010 - odl. US, 87/2011 – ZAvMS, 77/2010 – ZSFCJA, 47/2012, 47/2015 – ZZSDT, v nadaljevanju: ZMed) pod enakovrednimi pogoji omogočiti razširjanje programov vseh izdajateljev, ki jim je izdano dovoljenje za izvajanje televizijske ali radijske dejavnosti, če obstajajo tehnične možnosti za kvaliteten sprejem signala v glavni sprejemni postaji operaterja, in sicer najpozneje v roku 90 dni od začetka oddajanja teh programov tako, da do dostopni vsem uporabnikom njegovih storitev. ZMed kabelskim operaterjem nalaga obveznost, da omogočijo neodplačno razširjanje radijskih in televizijskih programov Javnega zavoda RTV Slovenija, ter lokalnih, regionalnih, študentskih in nepridobitnih radijskih in televizijskih programov. Tako kabelski operaterji storitev prenosa programskih vsebin nekaterim izdajateljem medija zaračunavajo, medtem ko nekaterim izdajateljem medija plačujejo licence za prenos njihovih programskih vsebin, saj je interes kabelskih operaterjev pridobiti čim večje število končnih uporabnikov na maloprodajnem trgu, pri čemer pa poleg cene igra pomembno vlogo tudi število programov, ki so na ogled pri določenem ponudniku kabelske televizije. Zato so kabelski operaterji, v primeru obstoja konkurenčnega ponudnika storitve, prisiljeni oblikovati programsko shemo tako, da le-ta vključuje čim večje število radijskih in TV programov.

V primeru razširjanja programskih vsebin (radijskih in televizijskih programov) prek kabelskega sistema dejavnost izdajatelja programa ni vezana na uporabo frekvenc za radiodifuzijo, potrebno pa je dovoljenje, ki ga agencija izda brez javnega razpisa, na podlagi odločbe o vpisu v razvid medijev.

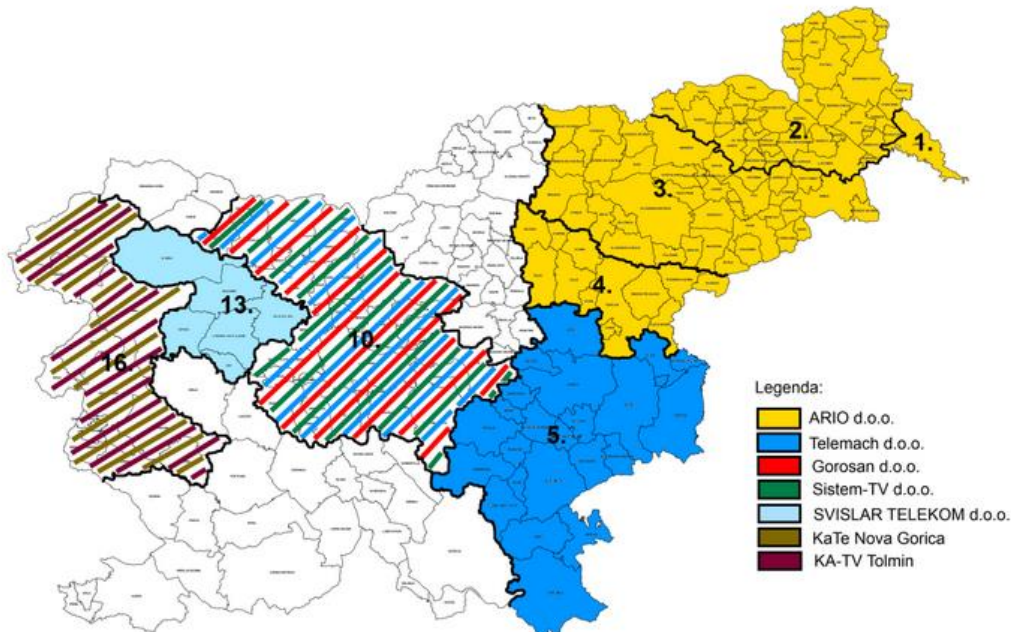
Agencija glede na vse navedeno ugotavlja, da prenos preko kabelskega sistema kljub vedno večji razširjenosti tega omrežja in kljub primerljivim storitvam ter zakonsko določenim obveznostim razširjanja pod enakimi pogoji in za določene programe tudi neodplačno, ne predstavlja substituta prizemnem oddajanju z vidika obsega pokritosti nacionalnega teritorija, saj kabelsko omrežje ne omogoča dostopa do ekvivalentnega števila končnih uporabnikov/gospodinjstev, kot že omenjeno v poglavju.

5.1.2.3 Prenos programskih vsebin prek MMDS omrežja

Razširitev kabelskega omrežja predstavlja MMDS – Širokopasovni večkanalni radijski sistem za TV in multimedijske storitve, ki kabelskim operaterjem omogoča prenos programskih vsebin predvsem do gospodinjstev, ki zaradi oddaljenosti oziroma neugodne lokacije nimajo dostopa do klasičnega kabelskega omrežja. Prenos programskih vsebin preko MMDS je v Sloveniji šele v fazi razvoja. V času opravljanja analize je bilo na trgu 5 operaterjev, ki že ponujajo to obliko prenosa programskih

vsebin, pri čemer pa ti s signalom pokrivajo le manjša lokalna območja, dva operaterja sta vpisana v uradno evidenco agencije, vendar storitve še ne ponujata.

Slika 3: Pokritost ozemlja Slovenije z vsemi MMDS omrežji



Vir: AKOS, na dan 18.1.2016

Operaterjem, ki imajo v lasti tovrstna omrežja, je bila na podlagi odločb o dodelitvi radijskih frekvenc določena tudi obveznost pokrivanja s signalom. Tako so MMDS omrežja v Sloveniji prisotna na regionalno omejenih območjih, pri čemer naj bi operaterji teh omrežij glede na zahteve iz odločb o dodelitvi radijskih frekvenc do leta 2019 imeli 30% pokritost gospodinjstev.

Pri tem je zanesljivost in domet signala pri MMDS sistemih pogosto pogojena z vremenskimi vplivi, ki se ob slabših vremenskih pojavih (dež, sneg) bistveno zmanjša.

Agencija na podlagi napisanega zaključuje, da MMDS ne more biti substitut za prenos radijske oziroma TV programske vsebine preko prizemeljske oddajne mreže, ker MMDS omrežje ne omogoča dostopa do primerljivega števila končnih uporabnikov kot prizemeljsko oddajno omrežje. Za razširitev MMDS sistema za doseg primerljive pokritosti s prizemeljskim omrežjem bi ponudnik moral investirati v izgradnjo dodatnih kapacitet, pri tem pa bi bil soočen z dodatnimi potopljenimi stroški, njegova reakcija v primeru majhnega, a pomembnega, dviga cen prizemeljskega prenosa pa tudi ne bi mogla biti dovolj hitra.

5.1.2.4 Prenos programskih vsebin preko internetnega (IP) omrežja

V zadnjih letih smo pričča hitremu razvoju širokopasovnega omrežja naslednje generacije (NGA). Obstoječe bakreno omrežje se bodisi nadgrajuje z optičnim omrežjem, gradijo pa se tudi optična omrežja, ki omogočajo visoke prenosne hitrosti in s tem tudi kvalitetnejše storitve. Tudi preko tovrstnega omrežja se storitev televizije vedno pogosteje na maloprodajnem trgu ponuja v cenovno ugodnejših paketih storitev, ki pa med drugim lahko vključuje tudi storitev mobilne televizije, ki omogoča uporabniku spremljanje programskih vsebin preko mobilnih naprav (telefona, tablic ipd.) tudi izven gospodinjstva, na poti, v primeru, da je tam na voljo podatkovni dostop. Tako lahko naročniki paketov pri družbi preko aplikacij kot so: Amis mobia, TViN (Telekom Slovenije d.d.), T-2 tv2go... spremljajo vse programe iz svojega paketa tudi preko mobilnih naprav. Poleg tega imajo uporabniki pri storitvi televizije omogočene tudi druge funkcionalnosti in storitve, kot so ogled z zamikom, video na zahtevo, snemanje ipd.

V času analize je distribucijo programskih vsebin prek IP omrežja 8 operaterjev, ki so navedeni v poglavju 4.2, med katerimi imata svoje omrežje le družba Telekom Slovenije d.d. in družba T-2 d.o.o., ki pa svoje omrežje kombinira z omrežjem družbe Telekom Slovenije d.d. Družba Telekom Slovenije d.d. ima glede na število aktivnih IP televizijskih priključkov 52% tržni delež, družba T-2 d.o.o. 34% tržni delež, medtem ko so tržni deleži ostalih družb bistveno nižji.

Poslovni odnosi, ki jih agencija opaža pri IP operaterjih, očitno ne kažejo nikakršne povezave s poslovnim modelom Javnega zavoda RTV Slovenije za prenos radiodifuznih vsebin na medoperaterskem trgu. Prav tako morajo operaterji na IP omrežjih skladno z 112. členom ZMed pod enakovrednimi pogoji omogočiti razširjanje programov vseh izdajateljev, ki jim je izdano dovoljenje za izvajanje televizijske ali radijske dejavnosti, če obstajajo tehnične možnosti za kvaliteten sprejem signala v glavni sprejemni postaji operaterja, in sicer najpozneje v roku 90 dni od začetka oddajanja teh programov tako, da do dostopni vsem uporabnikom njegovih storitev. ZMed IP operaterjem nalaga obveznost, da omogočijo neodplačno razširjanje radijskih in televizijskih programov Javnega zavoda RTV Slovenija ter lokalnih, regionalnih, študentskih in nepridobitnih radijskih in televizijskih programov. Tako IP operaterji storitev prenosa programskih vsebin nekaterim izdajateljem medija zaračunavajo, medtem ko nekaterim izdajateljem medija plačujejo licence za prenos njihovih programskih vsebin, saj je interes teh operaterjev pridobiti čim večje število končnih uporabnikov na maloprodajnem trgu, pri čemer pa poleg cene igra pomembno vlogo tudi število programov, ki so na ogled pri določenem ponudniku IP televizije. Zato so IP operaterji prisiljeni oblikovati programsko shemo tako, da le-ta vključuje čim večje število radijskih in TV programov.

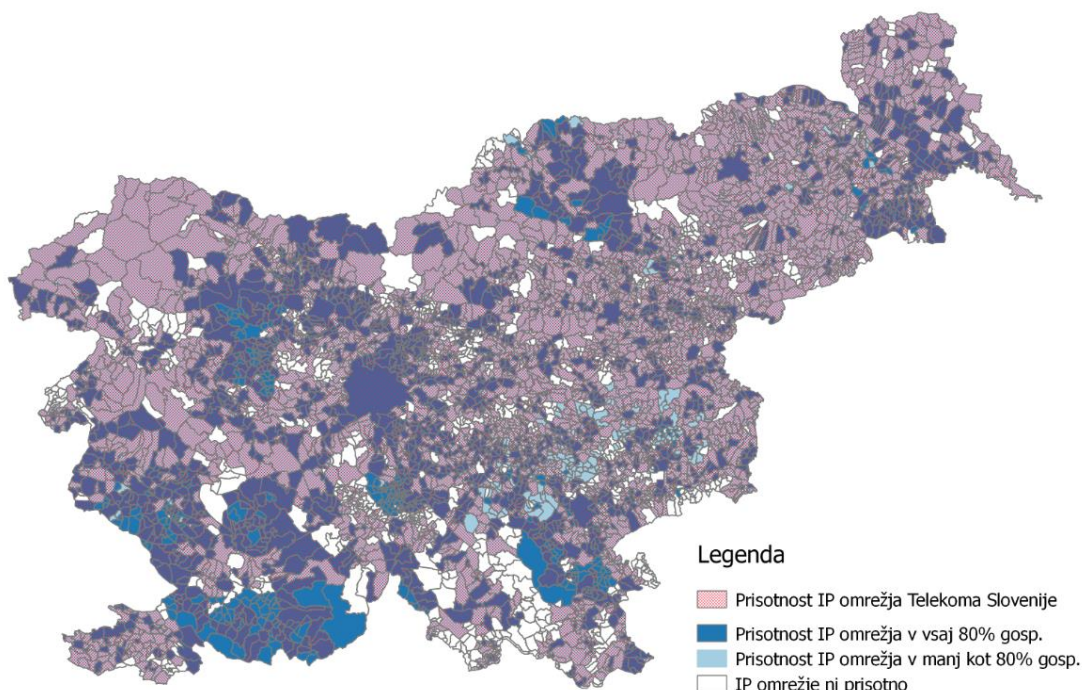
z evidence, v katero lastniki javnega komunikacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture na podlagi 14. člena ZEKom-1 poročajo podatke o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežne priključne točke, je razvidno, da je z IP (bakrenim ali optičnim) omrežjem pokritih 99,84% gospodinjstev², ne glede na prenosno hitrost, kar je razvidno tudi iz slike 4. V primeru, da bi želel izdajatelj programskih vsebin te prenašati

² Izračunano glede na podatke v Centralnem registru prebivalstva.

preko IP omrežja, bi moral za posamezna področja skleniti pogodbe z različnimi ponudniki storitve IP televizije. Pri tem družba Amis d.o.o., ki ponuja storitev IP televizije prek omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., zaradi visokih stroškov lastnega zakupa programov, pri tej družbi tudi zakupuje programe za nadaljnjo distribucijo teh do svojih naročnikov. Tako bi moral izdajatelj programskih vsebin v primeru, ki jih bi želel distribuirati preko IP omrežja, skleniti pogodbe z več operaterji.

Glede na to, da ima družba Telekom Slovenije d.d. najbolj razvejano IP omrežje je na sliki 4 ločeno prikazana prisotnost tega operaterja po posameznih naseljih, pri čemer je razvidno, da ta nima omrežja le v majhnem deležu vseh naselij. Tako je IP omrežje družbe Telekom Slovenije d.d. na voljo 74,1 % gospodinjstvom, kar pomeni da imajo optično ali bakreno priključno točko z minimalno zmogljivostjo vsaj 10Mbit/s.

Slika 4: Prisotnost IP omrežja v naseljih, kjer je prisotna vsaj ena priključna točka



Vir: AKOS, januar 2016

Z namenom bolj točne analize stanja glede pokritosti z IP omrežjem je agencija analizirala tudi dejansko pokritost glede na gospodinjstva v primerjavi s pokritostjo po naseljih, saj prikaz glede pokritosti naselij namreč ne upošteva števila gospodinjstev v posameznem naselju in s tem pomena nepokritih naselij³ z vidika izdajatelja programskih vsebin, ki bi želel prek tega omrežja distribuirati svoje vsebine do končnih uporabnikov.

Glede na to, da je pogoj za ustrezno kvaliteto storitve televizije preko IP omrežja pasovna širina, je agencija v nadaljevanju ugotavljala kolikšen delež obstoječega IP omrežja dejansko omogoča končnim uporabnikom pasovno širino 10 Mbit/s. Pri tem je agencija ugotovila, da takšna kapaciteta omogočena le 77,9% gospodinjstvom, ter

³ V Sloveniji je v času priprave predmetne analize obstajalo 58 naselij v katerih ni prijavljenega nobenega gospodinjstva.



86,7% naselij v Sloveniji. Skladno z navedenim imajo torej izdajatelji programskih vsebin, ki bi želeli razširjati svoje vsebine do končnih uporabnikov prek tovrstnega omrežja omejene možnosti dostopa do končnih uporabnikov, saj IP omrežje, ki bi omogočalo prenosne kapacitete kot so potrebne za kvalitetno storitev televizije, predvsem na ruralnih področjih še ni izgrajeno. Je pa glede na cilje Digitalne Agende Evrope in posledično ciljev Strategije razvoja širokopasovnih omrežij pričakovati, da bo večji del ozemlja do leta 2020 pokrit tudi s infrastrukturo višjih prenosnih hitrosti (NGA).

Kljub temu agencija na podlagi vsega napisanega ugotavlja, da IP omrežje trenutno še ne predstavlja substituta za prenos radijske oziroma TV programske vsebine preko prizemne oddajne mreže do končnih uporabnikov, saj ne zagotavlja izdajateljem programskih vsebin dostop do ekvivalentnega števila končnih uporabnikov z vidika obsega pokritosti nacionalnega teritorija.

5.1.2.5 Prenos programske vsebine preko satelita

Prenos programske vsebine preko satelita v primerjavi s prizemnim oddajnim omrežjem končnim uporabnikom ne omogoča mobilnega sprejema programskih vsebin. Prenos preko satelita izdajatelju medija sicer omogoča dostop do velikega števila potencialnih končnih uporabnikov, vendar pa morajo ti za tovrsten sprejem imeti dodatno opremo. Zaradi dodatnih stroškov (nakup satelitske antene in sprejemnika) je zato tak sprejem programa za končne uporabnike manj zanimiv in ne more predstavljati substituta cenejšemu sprejemu preko prizemnega oddajnega sistema, razen v primeru, da ti ne bi imeli na razpolago prizemnega oddajnega omrežja.

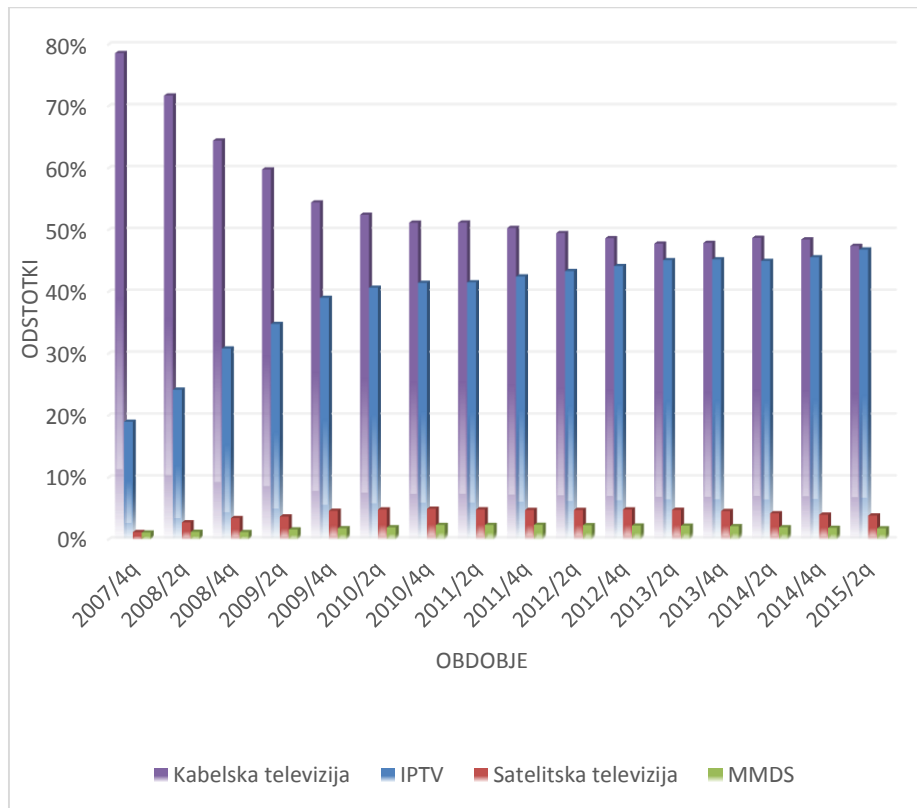
V času priprave analize sta distribucijo programskih vsebin preko satelita v Sloveniji ponujala le dva operaterja (poglavje 4.2). Po drugi strani, pa zaradi majhne uporabe satelitskega sprejema programskih vsebin na strani končnih uporabnikov, ki za to potrebuje dodatno opremo, za izdajatelje, kljub temu, da pokrijejo celotno ozemlje, ni zanimiv. Po podatkih agencije namreč televizijske programe sprejema prek satelita le slabe 4% uporabnikov.

Agencija na podlagi napisanega zaključuje, da prenos radijske oziroma televizijske programske vsebine prek satelita ne predstavlja substituta prenosu preko prizemnega oddajnega omrežja.

5.1.2.6 Analiza stanja na trgu prenosa programskih vsebin do končnih uporabnikov

Agencija je ugotavljala tudi dejansko povpraševanja končnih uporabnikov po posameznih oblikah televizije in posledično možnostih izdajateljev programskih vsebin za prenos programov do končnih uporabnikov. V spodaj objavljenih tabelarnih in grafičnih prikazih v zvezi s sklopom televizije so zajeti izključno podatki, ki so jih poročali operaterji in posledično niso zajeti deleži brezplačne satelitske televizije v povezavi s prostodostopnimi TV programi in platforma prizemne televizije.

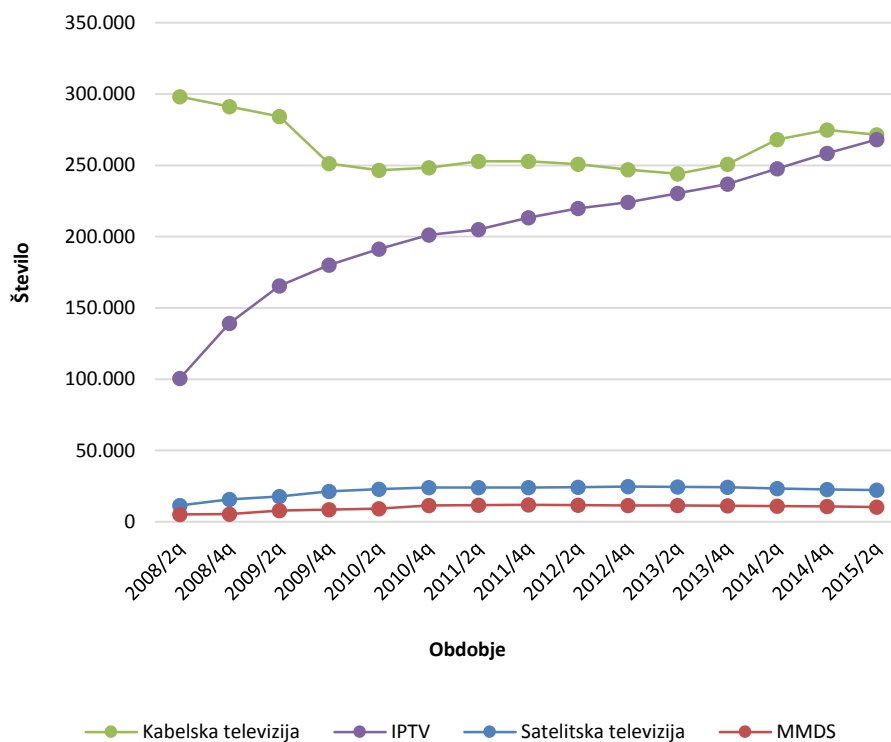
Slika 5: Tržni deleži televizijskih priključkov po tehnologijah



Vir: AKOS, na dan 31.12.2015

Iz zgornje slike je razvidno, da zelo izenačen delež (47,4% in 46,9%) uporabnikov za sprejem programov naročenih na IP in kabelsko televizijo, pri čemer pa se skozi opazovano obdobje delež IP televizije povečuje, medtem ko delež kabelske televizije pada. Navedeno je razvidno iz slike 7. Najmanjši delež ima (1,8%) televizija preko MMDS, pri čemer pa se ta glede na prej navedeno šteje kot komplementarna storitev kabelski televiziji. Satelitska televizija predstavlja le 3,9% trga televizijskih priključkov.

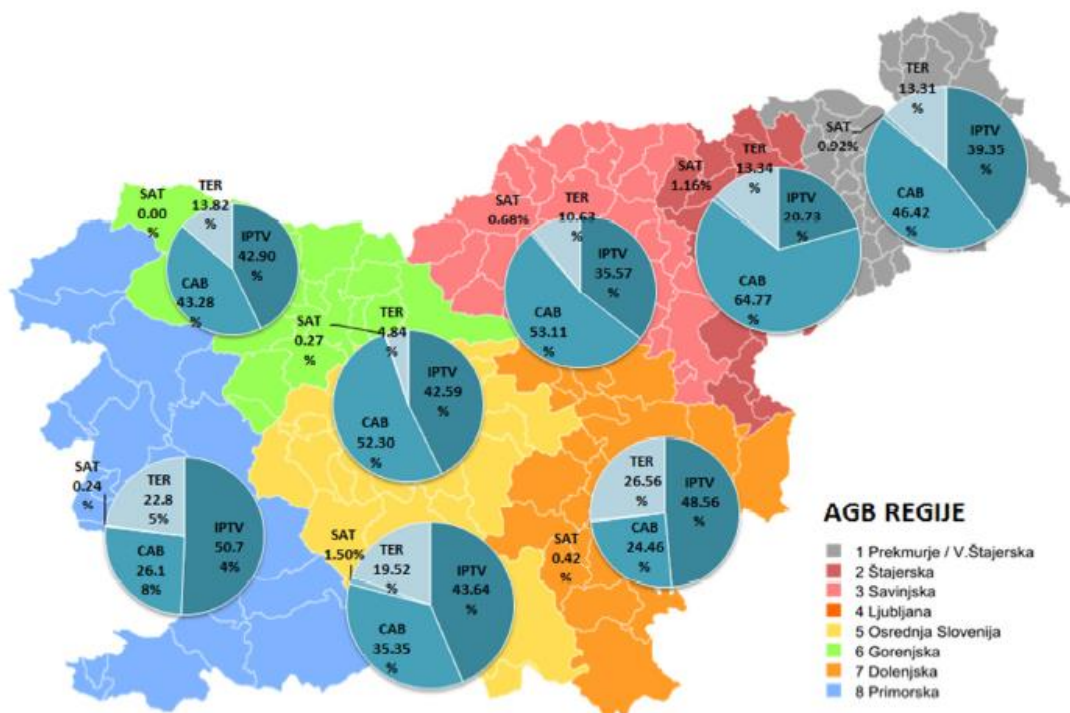
Slika 6: Trend gibanja števila televizijskih priključkov preko različnih tehnologij



Vir: AKOS, na dan 31.12.2015

Slovenija je po podatkih za julij 2014 iz poročila Digitalne agende za Evropo, ki ga je pripravila Evropska komisija, uvrščena na tretje mesto po penetraciji priključkov IP televizije glede na gospodinjstva, nad evropskim povprečjem (SI: 29%, EU: 13,6%) in je nad evropskim povprečjem tudi po penetraciji priključkov kableske televizije glede na gospodinjstva (SI: 31,4%, EU: 23,5%).

Slika 7: Prikaz deležev gospodinjstev glede na način distribucije glede na AGB regijo



Vir: Bazična raziskava profil slovenske TV populacije pomlad 2015

Glede na bazično raziskavo profila slovenske TV populacije⁴ sta v obdobju 2015/2016 prisotni satelitska in prizemna antena le še v 15,91% gospodinjstev, pri čemer se je ta delež glede na obdobje 2014/2015 zmanjšal za slabi 2 odstotni točki. Delež gospodinjstev po regijah, ki uporabljajo prizemno anteno je prikazan v zgornji sliki.

Zaradi vsega navedenega agencija zaključuje, da z vidika zamenljivosti povpraševanja na trgu kljub razvoju različnih infrastruktur ne obstaja substitut prenosu programskih vsebin preko prizemnega oddajnega omrežja, saj prenos programskih vsebin IP omrežja, prenos preko satelita, kableskega in MMDS omrežja predmetni obliki prenosa vsebin ne predstavlja zamenljive storitve predvsem z vidika enakega obsega pokritosti nacionalnega teritorija.

5.2 Opredelitev geografskega trga

Po opredelitvi upoštevne proizvodnega oziroma storitvenega trga je treba opredeliti geografski obseg trga, kar omogoča oceno razmer učinkovite konkurence na njem. Z opredelitvijo upoštevne geografskega trga se določi območje, na katerem so pogoji konkurence dovolj enotni in ki ga je moč razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na teh območjih znatno drugačni.

⁴ Agencija je izvedla raziskavo v sodelovanju z AGB Nielsen Media Research, septembra 2015 (velikost vzorca je bila 3.000 gospodinjstev in 500 vzorčnih točk)

Za določitev geografskega upoštevne trga sta se v praksi na področju elektronskih komunikacij izoblikovali dve glavni merili⁵:

- območje, ki ga pokriva omrežje in
- obstoj pravnih in drugih normativnih instrumentov.

Nadaljnja delitev trga na regionalne oziroma lokalne trge bi bila upravičena le v primeru, da se na podlagi analize ugotovi, da na določenem območju Republike Slovenije obstajajo konkurenčne razmere, ki se povsem razlikujejo od razmer na drugih območjih.

Geografski upoštevni trg je območje Republike Slovenije, saj so konkurenčni pogoji enaki za območje celotne države in niso vezani na določeno regijo ali območje. Ključno za to ugotovitev je dejstvo, da je prizemno oddajno omrežje Javnega zavoda RTV Slovenija razvejano po ozemlju celotne Slovenije, saj lahko na ta način navedeni zavod zagotovi pokritost skoraj vseh prebivalcev RS na ekonomsko učinkovit način, poleg tega pa ima tudi zakonsko obvezo pokrivanja vsaj 95% prebivalcev RS (ne glede na platformo). Poleg tega v Republiki Sloveniji ne obstajajo predpisi, ki bi Javnemu zavodu RTV Slovenija nalagali obveznosti zgolj na nekaterih območjih države, saj sta mu bila vse odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje (za vse tri MUX-e) podeljena za pokrivanje celotnega ozemlja Republike Slovenije.

Iz opredelitve trga proizvodov in storitev izhaja, da stanje na trgu »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)« odločilno determinira na ozemlju vse države, cenovno in storitveno homogena ponudba analiziranih operaterjev, ki tudi ustrezajo povpraševanju operaterjev na veleprodajnem trgu, kar kaže na neprimernost nadaljnje regijske delitve geografskega trga.

Upoštevni trg tako obsega prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov preko digitalnega prizemnega oddajnega omrežja na ozemlju Republike Slovenije. Ta prenos se lahko zagotavlja z dostopom do multipleksa Javnega zavoda RTV Slovenija ali preko celotne storitve digitalnega oddajanja ali preko lastne oddajne opreme v kombinaciji z zakupom dela infrastrukture pri Javnem zavodu RTV Slovenija.

Agencija na podlagi napisanega zaključuje, da je geografski upoštevni trg območje Republike Slovenije, saj so konkurenčni pogoji enaki po vsej državi in operaterji ne ponujajo storitev vezanih na določeno regijo ali območje, prav tako pa od regij ali območij niso odvisne cene ponujanja storitev.

5.3 Sklep o opredelitvi upoštevne trga

Področje proučevanja je prenos programske vsebine do končnih uporabnikov na medoperaterskem nivoju, kar vključuje grosistične storitve, ko operaterji oddajnih omrežij ponujajo svoje omrežje izdajateljem medija za prenos vsebin do končnih uporabnikov.

⁵ Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services (COM 2002/C 165/03), točka 59

Agencija na podlagi analize zamenljivosti povpraševanja in zamenljivosti ponudbe zaključuje, da upoštevni trg »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov« na medoperaterskem nivoju vključuje:

- prenos programskih vsebin preko prizemnega oddajnega omrežja;
- in sicer oddajanje radijskih in televizijskih programov preko prizemnih oddajnikov.

Agencija pri analizi upoštevnega trga ni posebej upoštevala podatkov o skupni uporabi antenskih stolpov in nepremičnin, saj so ti nujen sestavni del celovite storitve prenosa radijske oziroma televizijske programske vsebine. Skupna uporaba posameznih elementov, za katero se dogovori posamezen izdajatelj programa, pa po drugi strani ne predstavlja substituta taki celoviti storitvi in posledično ni del istega upoštevnega trga. Prav tako niso del upoštevnega trga prenosne poti do oddajnikov, saj tu ne gre za radiodifuzijo, temveč za prenos med dvema točkama, ki se lahko zagotavlja preko hrbteničnih zakupljenih vodov, ti pa so v skladu s splošnim aktom vključeni na drug upoštevni trg.

Kot del upoštevnega trga je vključen dostop ponudnikom storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije.



6. Preizkus treh meril

Priporočilo o upoštevni trgih glede trgov, ki niso uvrščeni med upoštevne trge, ki so predmet predhodne (*ex ante*) regulacije določa, da je agencija dolžna na podlagi preizkusa treh meril ugotoviti, ali so ti trgi še lahko predmet predhodnega (*ex ante*) urejanja.

Ker upoštevni trg »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)«, ki je bil po Priporočilu Komisije iz leta 2003 uvrščen med 18 upoštevni trgov na 18. mesto (tako imenovani trg 18), ni bil več uvrščen med upoštevne trge, ki so predmet predhodne (*ex ante*) regulacije v Priporočilu komisije iz leta 2007, je agencija ob upoštevanju drugega odstavka 99. člena ZEKom-1, izvedla oceno treh meril, kot jih podrobneje opredeljuje Priporočilo o upoštevni trgih. To v recitalu 11 določa, da je treba za opredelitev trgov, ki so lahko predmet predhodnega urejanja, uporabiti naslednja merila:

1. prisotnost visokih in stalnih vstopnih ovir strukturne, pravne ali regulativne narave;
2. struktura trga, ki se nagiba k neučinkoviti konkurenci v ustreznem časovnem okviru ter
3. dejstvo, da konkurenčna zakonodaja ne zadostuje za ustrezen odziv trga.

Ta tri merila je treba uporabljati kumulativno, tako da neizpolnjevanje kateregakoli od njih pomeni, da trg ne more biti predmet predhodnega urejanja, medtem ko le izpolnitev vseh treh hkrati pomeni, da je predmetni upoštevni trg lahko predmet predhodnega (*ex ante*) urejanja.

Postopek analize predmetnega upoštevne trga, je glede na navedbe iz prvega odstavka tega poglavja treba pričeti z izvedbo preizkusa treh meril, ki mora pokazati, ali so na trgu še vedno prisotne visoke in stalne vstopne ovire strukturne, pravne ali regulativne narave, ali je struktura tega trga takšna, da se nagiba k neučinkoviti konkurenci ter, ali konkurenčna (*ex post*) regulacija in zakonodaja ne zadostuje za ustrezen odziv trga.

V kolikor bo preizkus treh meril v nadaljevanju pokazal, da so kumulativno izpolnjena vsa tri merila, bo agencija izvedla tudi analizo tega upoštevne trga, kot oceno morebitne pomembne tržne moči enega ali več operaterjev na tem upoštevni trgu. Če pa bo preizkus treh meril pokazal, da ni izpolnjeno eno ali več izmed navedenih meril, bo agencija ugotovila, da predmetni upoštevni trg ni več primeren za predhodno urejanje in bo v upravnem postopku, skladno z veljavno zakonodajo, razveljavila veljavni regulatorni odločbi št. 38241-22/2006-2 z dne 20.11.2006 in št. 3824-76/2007-2 z dne 23.1.2008.

6.1 Prvo merilo: prisotnost visokih in stalnih ovir za vstop na trg

Skladno s Priporočilom o upoštevni trgih sta pri presojanju visokih in stalnih ovir za vstop na trg pomembni zlasti dve vrsti ovir, in sicer:

- strukturne ovire in
- pravne oziroma regulatorne ovire.



Grožnja za vstop na trg, bodisi da nov ponudnik vstopa na dolgi rok, je en izmed glavnih pritiskov potencialnih konkurentov na obstoječe podjetje. Grožnja vstopa na trg se zmanjša s postavljanjem ovir za vstop. Na splošno je mogoče ugotoviti, da so ovire za vstop na trg ključnega pomena, saj so predpostavka za dolgoročno odsotnost učinkovite konkurence na trgu.

Ovire za vstop na upoštevni trg so dejavnik, ki onemogočajo ali postavljajo na slabše mesto morebitne nove vstopnike na upoštevni trg. Novi ponudniki se ob vstopu na trg srečujejo z ovirami, ki jih za uveljavljene oziroma obstoječe ponudnike, ki na trgu delujejo bistveno dlje časa, ali so celo vanj vstopili prvi, ni, pri čemer njihov vstop na trg nima za posledico takojšnje vzpostavitve učinkovite konkurence. Vstopne ovire obstajajo, kadar so za prodor na določen trg potrebne velike naložbe in načrtovanje zmogljivosti v daljšem časovnem obdobju, da bi bile donosne.

6.1.1 Strukturne ovire

Strukturne ovire za vstop na trg obstajajo, če pri danem povpraševanju stanje tehnologije in obstoječa struktura stroškov povzročata asimetrične pogoje med bivšim monopolistom in operaterji, ki želijo vstopiti na trg ali pa so že vstopili na trg, vendar v kasnejši fazi.

Strukturne ovire za vstop so prisotne takrat, ko so stanje na področju tehnologije in z njo povezana stroškovna struktura in/ali raven povpraševanja takšni, da ustvarjajo asimetrične pogoje med obstoječimi ponudniki in novimi oziroma kasnejšimi vstopniki tako, da slednjim preprečujejo ali bistveno otežujejo vstop na trg oziroma jim onemogočajo oblikovanje takšnih cen in pogojev, da bi lahko bili konkurenčni obstoječim ponudnikom. Visoke strukturne vstopne ovire so tako prisotne takrat, ko je trg soočen bodisi z visokimi vstopnimi stroški, ekonomijami obsega in ekonomijami povezanosti ter visokimi potopljenimi stroški.

Agencija je za preverjanje prisotnosti strukturnih vstopnih ovir, ki bi lahko kazale na odsotnost učinkovite konkurence preverila naslednje podkriterije, ki niso kumulativne narave:

- nadzor nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti
- potopljeni stroški
- ekonomije obsega in ekonomije povezanosti
- tehnološke prednosti ali superiornost
- stopnja vertikalne integracije
- ovire za širitev
- raznolikost storitev in produktov.

Pri tem je agencija z uporabo modificiranega »Greenfield« pristopa preverila ali so visoke vstopne ovire nepremostljive tudi v odsotnosti regulacije predmetnega upoštevne trga, vendar vključeni regulaciji vertikalno povezanih veleprodajnih trgov.



6.1.1.1 Nadzor nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti

Nadzor nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti je v tesni povezavi z obstojem potopljenih stroškov, ki ga agencija obravnava kot ločen podkriterij. Infrastruktura, ki se je ne da zlahka podvojiti, je pokazatelj tržne moči, ki jo lahko uživajo obstoječi operaterji in zvišuje vstopne ovire za potencialne nove vstopnike, kar ne kaže na konkurenčno stanje na trgu. Poleg tega daje infrastruktura obstoječim operaterjem na trgu vselej tudi možnost, da prenašajo tržno moč na horizontalno in vertikalno povezane trge. Pri podvojitvi infrastrukture obstajajo ovire, ki so lahko predvsem tehnične in ekonomske narave.

Izgradnja prizemnega oddajnega omrežja predstavlja veliko investicijo, tako za imetnika lokalnega MUX-a kot tudi z vidika izdajatelja programskih vsebin, ki bi želel razširjati te do končnih uporabnikov. Operater je soočen s problemom pridobitve pravic oziroma služnosti na tujem zemljišču, za to pa je potreben določen čas, kar ima za posledico kasnejšo vzpostavitev prizemnega oddajnega omrežja. Poleg tega mora imetnik prizemnega oddajnega omrežja na podlagi javnega razpisa pri agenciji pridobiti odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, saj je pridobitev frekvenc pogoj za delovanje prizemnega oddajnega omrežja. Postopek je podrobneje že opisan v poglavju 5.1.1.

Strukturne ovire obstajajo, če pri danem povpraševanju stanje tehnologije in obstoječa struktura stroškov povzročata asimetrične pogoje med prvim vstopnikom (monopolistom) in operaterji, ki želijo vstopiti na trg ali pa so že vstopil v kasnejši fazi. Agencija ugotavlja, da bi vstop na veleprodajni trg prenosa radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (kot zagotavljane storitev samemu sebi in tretjim osebam) zahteval znatne investicije, pretežno kot nepovratne stroške oziroma stroške, ki ne bodo povrnjeni pri izstopu iz trga. Karakteristike prizemnih oddajnih omrežij so potopljeni stroški, ekonomije povezanosti in gostota, kar znatno povečuje ovire za vstop novih operaterjev, ki načrtujejo oddajna omrežja. Zaradi pomembnosti gostote bo vstop na trg ekonomsko upravičen le, če bo penetracija oskrbovanega področja dovolj visoka. Operater je v primeru, da se odloči za izgradnjo kompletnega lastnega prizemnega digitalnega oddajnega omrežja soočen z močnimi pravnimi ovirami, saj ima Javni zavod RTV Slovenija kot izvajalec javne službe, kamor skladno z veljavno zakonodajo pri podelitvi prostih radijskih frekvenc ali dostopu do drugih tehnološko omejenih virov, ki jih za izvajanje javne službe nujno potrebuje, prednost in jih pridobiva brez javnega razpisa (to velja za MUX A). Pri tem pa je Javni zavod RTV Slovenija preko javnega razpisa pridobil tudi radijske frekvence za MUX C, preko katerega izdajateljem medija omogoča oddajanje na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

Agencija ugotavlja, da ima izdajatelj medija v primeru, da ne izgradi svoje lastne infrastrukture, edino možnost za začetek oddajanja preko digitalnega prizemnega oddajnega omrežja Javnega zavoda RTV Sloveniji, ker je le ta edini operater, ki na veleprodajnem trgu ponuja storitev digitalnega prizemnega oddajanja. Enako pa velja tudi za imetnika odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX. V primeru razširjanja radijskih programskih vsebin mora izdajatelj medija najprej pridobiti odločbo o dodelitvi frekvenc, potem pa izdajatelji radijskih programskih vsebin v večini primerov sami postavijo svojo oddajno omrežje na način, da namestijo antene na že obstoječi infrastrukturi (stebrih, drogovich, antenskih stolpih) drugih operaterjev, pri čemer pa Javni zavod RTV Slovenija ni edini imetnik le teh, je pa edini v primeru, da želi izdajatelj



s svojimi programi dostopati do vseh gospodinjestev na ozemlju Republike Slovenije.

Pri tem je Javni zavod RTV Slovenija kot operater MUX-a na določenem geografskem območju skladno s 25. členom Zakona o digitalni radiodifuziji (Ur.l. RS, št. 102/2007, 85/2010, 47/2012, 109/2012 – ZEKom-1, v nadaljevanju: ZDRad) dolžan omogočiti vključitev v MUX vsem ponudnikom vsebin, ki imajo pravico razširjanja televizijskega in radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki za isto območje, v obsegu zmogljivosti MUX-a, ki ga v ta namen predpiše agencija v javnem razpisu. To dovoljenje lahko pridobijo zainteresirani izdajatelji programov prek javnih razpisov, ki jih objavi agencija. Medtem je tudi v 112. členu ZMed določeno, da mora Javni zavod RTV Slovenija kot operater, ki prenaša in oddaja radiodifuzne programe po prizmeljskih omrežjih pod enakovrednimi pogoji omogočiti razširjanje programov vseh izdajateljev, ki jim je izdano dovoljenje za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti, če obstajajo tehnične možnosti za kvaliteten sprejem signala v glavni sprejemni postaji operaterja, in sicer najpozneje v roku 90 dni od začetka oddajanja teh programov ter tako, da so dostopni vsem uporabnikom njegovih storitev. Izdajateljem radijskih programov, ki zaradi dejstva, da je bila odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX za digitalno radijsko oddajno omrežje izdana šele v tem letu, v večini še potrebujejo dostop do analognega oddajnega omrežja. Pri tem cena za storitev oddajanja preko analognega prizemnega oddajnega omrežja ni regulirana ne s trenutno veljavno odločbo, ne v okviru odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, prav tako pa tudi ne v okviru zakonu. Ta cena ni bila regulirana že v preteklosti, pri čemer pa se tudi v zvezi s tem na trgu ni bilo zaznati nobenih anomalij v smislu izkrivljanja konkurence oziroma izrabe pomembne tržne moči, ni nobenih potreb da bi se ta regulacija sedaj uvedla. Izdajatelji radijskih programov imajo namreč večinoma možnost izbire in prehoda v primeru najemanja infrastrukture za vzpostavitev lastnega analognega radijskega oddajnega omrežja. Izdajatelji medija se namreč v primeru razpoložljive alternativne za najem infrastrukture v bližini infrastrukture Javnega zavoda RTV Slovenija odločijo tudi za najem alternativnih objektov, stolpov, drogov, parcel ipd.

Kot je razvidno iz tabele 10 večina izdajateljev radijskih programov oddaja na lokalno omejenih območjih (pokritost pod 30%), pri čemer imata poleg programov javnega zavoda RTV Slovenija le dva radijska programa pokritost večjo od 50%. V času analize so svoje programe izdajatelji oddajali na 203 frekvencah, od tega na 90 frekvencah izključno prek infrastrukture Javnega zavoda RTV Slovenija. Pri tem imajo za 42 frekvenc izdajatelji status nepridobitnega programa, študentskega programa ali status programa posebnega pomena, kar pomeni, da mora Javni zavod RTV Slovenija te skladno z določili 13. člena ZRTVS-1 razširjati, in to neodplačno. Tako se prek infrastrukture javnega zavoda RTV Slovenija komercialno najema oddajanje prek 48 frekvenc, kar predstavlja 24% vseh frekvenc za oddajanja FM radia (brez programov RTV Slovenija). Vsi preostali izdajatelji radijskih programov pa se poslužujejo alternativnih rešitev in bodisi najemajo infrastrukturo lastnikov/operaterjev, bodisi se dogovarjajo za služnost z drugimi lastniki zemljišč in na njih postavljajo svoje lastne antenske stolpe, drogeve, stebre ali kolokacije. Trenutno se izdajatelji radijskih programov, ki najemajo infrastrukturo pri Javnem zavodu RTV Slovenija ne poslužujejo alternativ, ker za to nimajo potrebe, medtem ko imajo v primeru spremenjenih razmer tudi ti alternative na 96% oddajnih točk. Nekatere možne alternative najema infrastrukture pa lahko omogočajo sicer nekoliko manjšo pokritost s signalom kot v primeru najema infrastrukture Javnega zavoda RTV Slovenija, vendar pa za znatno



nižjo ceno najema. Istočasno je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da z infrastrukturo Javnega zavoda RTV Slovenija upravlja RTV Slovenija Oddajniki in zveze, ki je kot lastnik infrastrukture zainteresiran za čim boljše izkoriščenost oddajnih objektov in posredno tudi za pridobivanje sredstev na veleprodajnem nivoju, saj se mu na ta način investicije v omrežje hitreje povrnejo. Poleg tega so radijske frekvence za oddajanje radijskih programov v veliki večini že podeljene in ker gre za omejeno dobroto tudi že zasedene, kar posledično pomeni, da se stanje na tem segmentu trga v prihodnje ne bo bistveno spreminjalo. Agencija v preteklosti na trgu tudi ni zaznala anomalij oziroma kršitev, ki bi zahtevale ukrepanje agencije prav tako ni bila nanje s strani akterjev na trgu opozorjena. V primeru zaznanih težav, ki bi bile glede na prej navedene ugotovitve, kvečjemu geografsko omejenega značaja, bi lahko ex-post regulacija, ki jo izvaja AVK, v celoti uspešno odigrala vlogo in v primeru ugotovljene zlorabe prevladujočega položaja tudi izrekla ustrezne ukrepe.

V okviru odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX C št. 38141-15/2012/15 z dne 17.12.2012 je Javnemu zavodu RTV Slovenija med drugim naložena tudi obveznost, da mora pod enakimi pogoji zagotoviti dostop do MUX C na posameznih geografskih območjih vsem izdajateljem, ki imajo v skladu s slovensko zakonodajo pravico razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki. Pri tem je v tej odločbi določeno tudi, da mora biti cena za storitev oddajanja stroškovno naravnana. Javni zavod RTV Slovenija za storitev oddajanja za 1 MBit/s kapacitete v MUX v vseh treh geografskih območjih ne sme mesečno zaračunavati več kot 10.508,29 EUR. Pri tem pa lahko agencija to ceno na predlog Javnega zavoda RTV Slovenija ali po uradni dolžnosti spremeni, če se v postopku ugotavljanja zasedenosti MUX ugotovi odstopanje od predvidene 70 odstotne zasedenosti MUX.

Podobno je naloženo Javnemu zavodu RTV Slovenija za radijsko digitalno omrežje z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX R1 št. 38141-4/2015/9 z dne 13.1.2016, ki določa, da mora pod enakimi pogoji zagotoviti dostop do MUX R1 na posameznih geografskih območjih vsem izdajateljem, ki imajo v skladu s slovensko zakonodajo pravico razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki. Pri tem je v tej odločbi določeno tudi, da mora biti cena za storitev oddajanja stroškovno naravnana. Javni zavod RTV Slovenija za storitev oddajanja za 1 enoto kapacitete oziroma 1 CU (*capacity unit*) v MUX R1 ne sme mesečno zaračunavati več kot 35,10 EUR. Pri tem pa lahko agencija po treh letih obratovanja omrežja to ceno na predlog Javnega zavoda RTV Slovenija ali po uradni dolžnosti spremeni, če se v postopku ugotavljanja zasedenosti MUX ugotovi odstopanje od predvidene 70 odstotne zasedenosti MUX.

Javni zavod RTV Slovenija (in tudi drugi operaterji omrežja za oddajanje) mora skladno s 112. členom ZMed programom, ki so pridobili status posebnega pomena omogočiti neodplačno razširjanje radijskih in televizijskih programov, če obstajajo tehnične možnosti za kvaliteten sprejem signala v glavni sprejemni postaji operaterja, in sicer tako, da so dostopni vsem uporabnikom njegovih storitev.

V Sloveniji obstaja tudi 6 imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje, pri čemer pa jim mora Javni zavod RTV Slovenija skladno s 114a. členom omogočiti neodplačno razširjanje radijskih in televizijskih programov tistim izdajateljem, ki so imetniki odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za lastni multipleks in ki na oddajnih točkah javnega zavoda RTV Slovenija z lastno



opremo razširjajo radijske in televizijske programe posebnega pomena, v primeru razširjanja drugih programov pa odplačno v obliki sorazmernega deleža amortizacijskih in vzdrževalnih stroškov (ustrezno plačilo za ukrepe).

Vstopna ovira nadzora nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti, na predmetnem upoštevem trgu do določene mere še vedno obstaja, vendar pa nikakor ni več nepremostljiva vsaj v določeni meri. Kot je razvidno iz poglavja 5 je na ozemlju Slovenije prisotno tudi IP in kabelsko omrežje, katera omogočata izdajateljem prenos programskih vsebin do končnih uporabnikov na posameznih lokalnih območjih, pri čemer pa omogočata pokritje 70-80% gospodinjstev. Glede na trend razvoja trga in zastavljene cilje Digitalne agende za Evropo, je pričakovati, da se bo v prihodnje pokritost teh omrežij še povečevala. Kot je bilo že navedeno je le 15,91% gospodinjstev odvisna od prizemnega oddajanja programskih vsebin, pri čemer pa bi lahko izdajatelj medija svoje programske vsebine do teh uporabnikov v vmesnem času prenašal prek satelita. Vsekakor je podvojitev prizemnega oddajnega omrežja zahtevna in draga in je torej ključno, da na veleprodajnem trgu obstaja produkt, ki izdajateljem medija omogoča izvajanje storitev na čim večjem teritoriju Republike Slovenije. Agencija meni, da navedeni veleprodajni produkti na IP in kabelskem omrežju, ki omogočajo izdajateljem medija prenos programskih vsebin do končnih uporabnikov, tako v veliki meri znižujejo vstopno oviro nadzora nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti.

Na podlagi navedenega agencija ugotavlja, da je prizemno oddajno omrežje podvojljivo predvsem v smislu, da imajo izdajatelji programskih vsebin na območjih, kjer so prisotna IP in kabelska omrežja možnost prenosa programskih vsebin do končnih uporabnikov preko teh platform, po drugi strani pa ne obstaja potreba po podvajanju prizemnega oddajnega omrežja, saj imajo vsi izdajatelji medija in lastniki lastnih MUX zakonsko zagotovljen dostop pod enakimi pogoji do omrežja po regulirani ceni (digitalno oddajno omrežje) pri Javnem zavodu RTV Slovenija. Vse navedeno kaže na odsotnost strukturnih ovir nadzora nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti.

6.1.1.2 Tehnološke prednosti ali superiornost

Tehnološke prednosti lahko predstavljajo oviro za vstop na trg in prednost za obstoječe konkurente, na primer zaradi nižjih stroškov produkcije in zaradi večje raznolikost produktov. Na trgih z večjo stopnjo tehnoloških inovacij je možnost obstoja pomembne tržne moči veliko bolj omejena kot na trgih z nizko stopnjo tehnoloških inovacij. Inovacija, ki je posledica tehnološkega razvoja, torej zmanjšuje tržno moč obstoječih operaterjev. Tehnološki napredek bi lahko dal denimo novim vstopnikom na trg možnost zgraditi omrežja na lažji način, kot so jih zgradili obstoječi operaterji (v primeru, da bi bili vsi ostali pogoji enaki). Večji tehnološki napredek bi lahko torej pomagal zmanjšati vstopne ovire na trgu prenosa radiodifuznih vsebin.

Kot je bilo opisano že v predhodnih poglavjih, je bil trg prenosa radiodifuznih vsebin tehnološko gledano v zadnjih letih deležen precejšnje mere inovacij. Prizemno analogno televizijsko oddajno omrežje je bilo nadomeščeno z digitalnim, podoben, le počasnejši napredek pa se odvija tudi na področju radijskega prizemnega oddajnega



omrežja. Prav tako je prisoten razvoj IP omrežja, saj smo v zadnjih letih pričali hitremu razvoju širokopasovnega omrežja naslednje generacije (NGA). Obstoječe bakreno omrežje se bodisi nadgrajuje z optičnim omrežjem, gradijo pa se tudi optična omrežja, ki omogočajo visoke prenosne hitrosti in s tem tudi kvalitetnejše storitve. Kabelsko omrežje je bilo v zadnjih letih nadgrajeno s standardom DOCSIS 3.0, kar je prispevalo k boljši kvaliteti te platforme. Prav tako pa se gradijo tudi MMDS omrežja. Tako se preko tovrstnega omrežja storitev televizije vedno pogosteje ponuja na maloprodajnem trgu v cenovno ugodnejših paketih storitev, ki pa med drugim lahko vključuje tudi storitev mobilne televizije, ki omogoča uporabniku spremljanje programskih vsebin preko mobilnih naprav (telefona, tablic ipd.) tudi izven gospodinjstva, na poti, v primeru, da je tam na voljo omrežje kabelskega oziroma IP operaterja, ki ponuja to storitev. Poleg tega imajo uporabniki pri storitvi televizije omogočene tudi druge funkcionalnosti in storitve, kot so ogled z zamikom, video na zahtevo, snemanje ipd. IP in kabelsko omrežje dosegata vedno večjo pokritost gospodinjstev, kar posledično pomeni potencialno zamenljivost prizemnemu oddajnemu omrežju. Tako imajo izdajatelji programskih vsebin v primeru, da so imetnik dovoljenja za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti, na območjih, kjer so prisotna ta omrežja, možnost prenosa programskih vsebin do končnih uporabnikov preko teh platform, po drugi strani pa ne obstaja potreba po podvajanju prizemnega oddajnega omrežja, saj imajo vsi izdajatelji programskih vsebin, ki so imetnik dovoljenja za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti oziroma dovoljenje za razširjanje televizijskega in radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki, ter imetniki odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX, zakonsko pravico do dostopa do tega omrežja pod enakovrednimi pogoji in po regulirani ceni (digitalno prizemno radijsko in televizijsko prenosno omrežje) pri Javnem zavodu RTV Slovenija.

Glede na navedeno, podkriterij tehnološke prednosti ali superiornosti ne predstavlja vstopne ovire kasnejšim in potencialnim novim vstopnikom na predmetni trg, kvečjemu bi lahko kasnejši ali potencialni novi vstopniki to uporabili kot svojo prednost na trgu.

6.1.1.3 Stopnja vertikalne integracije

Smernice o analizi trga obravnavajo vertikalno integracijo kot vzvod tržne moči. Z vzvodom se razume kakršnokoli obnašanje s katerim podjetje, ki ima to moč, to prenese na drug potencialno konkurenčen trg. Ker je vzvod poskus izrinjanja tekmecev iz potencialno konkurenčnega trga, omejitev njihove prodaje oziroma dohodkov ali zgolj oviranje tekmecev pri vstopu na trg, se ga razume tudi kot obliko izključevanja konkurentov. Vertikalni vzvod se lahko definira tudi kot vsaka praksa prevladujočega podjetja, ki nekaterim uporabnikom odreka dostop do nujnih inputov, oziroma vhodnih storitev z namenom vzdrževanja prevladujoče tržne moči in to moč iz enega segmenta trga (segment ozkega grla) prenaša na drug trg (potencialno konkurenčen trg). Ker vzvod povzroča tržno moč na potencialno konkurenčnem trgu, je običajno škodljiv za celotno družbeno blaginjo.

Vertikalno integrirano podjetje bi lahko skozi svoj tržni položaj na medoperaterskih in maloprodajnih trgih onemogočalo vstop na trg potencialnim konkurentom, oziroma bi se lahko obnašalo nekonkurenčno proti obstoječim alternativnim operaterjem. Na ta način bi lahko samo še okrepilo tržno moč na relevantnem trgu. Posledično bi se na

maloprodajnem trgu konkurenca poslabšala kot posledica transferja tržne moči z veleprodajnega na maloprodajni trg. Problematika vertikalne integracije je relevantna za celotno vrednostno verigo, od lastništva omrežja pa vse do baze končnih uporabnikov.

Vertikalna integracija lahko potencialno negativno vpliva na blaginjo končnih uporabnikov, saj v končni fazi omogoča teoretično neomejeno zviševanje cen in/ali nižanje kakovosti storitev in produktov, seveda pod predpostavko, da je doseženo stanje monopola. V primeru, ko vertikalno povezani trgi ne bi bili regulirani, bi lahko močan vertikalno integrirani operater z zadostno močjo na teh trgih onemogočil dostop alternativnim operaterjem in novim vstopnikom na trg na veleprodajnem trgu, oziroma jih izrinil iz trga. Skladno s Poročilom Skupine evropskih regulatorjev o smernicah pri uporabi preizkusa treh meril⁶ (v nadaljevanju: Priporočilo ERG), razpoložljivost reguliranih veleprodajnih storitev v takšnih primerih omogoča, da novi vstopniki postopoma razvijajo svoje omrežje na osnovi omrežja prevladujočega operaterja, saj določitev obveznosti operaterskega dostopa zmanjšuje tudi to strukturno oviro.

Javni zavod RTV Slovenija je imetnik odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks A (v nadaljevanju: MUX A), ki mu omogoča pokrivanje cele Slovenije z enim televizijskim omrežjem za lastne potrebe, multipleks C (v nadaljevanju: MUX C), ki je namenjen komercialnemu oddajanju televizijskih programov in multipleks R1 (v nadaljevanju: MUX R1), ki je namenjen oddajanju radijskih programov. Tako ima javni zavod RTV Slovenija že na ta način ločeno omrežje za lastne potrebe od komercialnega omrežja, pri čemer pa so tudi pogoji dostopa do tega omrežja regulirani z ZMed in ZDRad, ter z odločbama o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX. Glede na navedeno in na dejstvo, da imajo izdajatelji medija v primeru, da so imetnik dovoljenja za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti oziroma pravico razširjanja televizijskega in radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki, možnost dostopa pod enakovrednimi pogoji tako do prizemne oddajne infrastrukture Javnega zavoda RTV Slovenija, kot tudi do ostalih platform, na območjih, kjer so te prisotne, ima javni zavod RTV Slovenija na tem trgu zelo omejene možnosti za izkoriščanje svoje vertikalne povezanosti na način, da bi z njo omejevala dostop do lastnega prizemnega oddajnega omrežja. Več o tem je napisanega že pod točko 6.1.1.1. Agencija zato ugotavlja, da stopnja vertikalne integracije tako ne predstavlja nepremostljive vstopne ovire.

6.1.1.4 Raznolikost storitev in produktov

Digitalizacija prizemnega televizijskega oddajnega omrežja in razvoj NGN (predvsem IP in kabelskega omrežja) sta omogočila razvoj novih storitev, ki še dodatno dopolnjujejo osnovno storitev prenosa programskih vsebin, kot na primer storitev mobilne televizije, ki omogoča uporabniku spremljanje programskih vsebin preko mobilnih naprav (telefona, tablic ipd.) tudi izven gospodinjstva, na poti, v primeru, da je tam na voljo omrežje kabelskega oziroma IP operaterja, ki ponuja to storitev, video na zahtevo (VoD), ogled z zamikom, snemanje ipd. Glede na to, da stanje na trgu kaže upadanje prizemne oblike spremljanja programskih vsebin na račun prehoda končnih uporabnikov na IP in kabelsko platformo, prenos vsebin preko prizemnega oddajnega omrežja Javnega zavoda RTV Slovenija ne omogoča storitev, ki jih ni mogoče ponujati

⁶ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test - ERG (08) 21

prek drugih oblik prenosnih platform in tako ne omogoča raznolikosti storitev in produktov, ki bi pomenile vstopno oviro.

Glede na navedeno agencija ugotavlja, da raznolikost storitev in produktov ne predstavlja strukturne vstopne ovire ne za potencialne nove vstopnike, ne za obstoječe operaterje. Vsi namreč razpolagajo z možnostjo oblikovanja storitev, ki jim lahko omogočajo ustrezno konkurenco na trgu.

6.1.2 Pravne oziroma regulatorne ovire

Skladno s Priporočilom o upoštevnih trgih, pravne ali regulatorne ovire ne temeljijo na gospodarskih pogojih, temveč izvirajo iz zakonodajnih, upravnih ali drugih ukrepov, ki neposredno vplivajo na pogoje vstopa in/ali umestitve ponudnikov na upoštevnem trgu. Kot primer pravne in regulatorne ovire, ki preprečuje vstop na trg, lahko služi omejitev števila podjetij z dostopom do npr. omejene naravne dobrine, ki je lahko pogoj za zagotavljanje osnovnih storitev. Drugi primeri pravnih ali regulativnih ovir so skladno z navedenim priporočilom cenovni nadzori ali drugi ukrepi v zvezi s cenami, uvedeni za podjetja, ki vplivajo tako na vstop kot tudi na umestitev podjetij na trgu. Pravne in regulatorne ovire, ki jih je mogoče odpraviti v ustreznem časovnem okviru, običajno ne predstavljajo gospodarske ovire za vstop na trg v smislu prvega merila.

Poročilo Skupine evropskih regulatorjev o smernicah pri uporabi preizkusa treh meril (v nadaljevanju: Poročilo o smernicah pri uporabi preizkusa treh meril)⁷ določa glavne pravne ovire, prisotne na trgu elektronskih komunikacij:

1. potreba po pridobitvi upravne odločbe oziroma dovoljenja, da lahko operater začne delovati na trgu;
2. omejitve in pogoji povezani z uporabo omejenih naravnih dobrin (npr. frekvenčnega spektra);
3. učinki splošne regulacije na nove vstopnike.

Poleg tega Skupina evropskih regulatorjev dodaja, da so pravne ovire relativno nižje za vstop na trg, kot strukturne ovire. Tako je potrebno za prenos radiodifuznih vsebin prek prizemnega digitalnega televizijskega omrežja pridobiti frekvence za digitalno televizijsko omrežje, kar je možno samo prek javnega razpisa, kjer agencija razpiše frekvence za območje. Ponudnik, ki na razpisu uspe, pridobi odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX, s katero postane operater digitalnega televizijskega omrežja. Storitve oddajanja (prostor v MUX-u) mora nuditi vsem interesentom pod enakimi pogoji. Operater lahko v svojem MUX-u oddaja radijske in televizijske programe, ki so pridobili pravico razširjanja v digitalni tehniki na območju omrežja, ki ga operater upravlja. To dovoljenje lahko pridobijo zainteresirani izdajatelji programov prek javnih razpisov, ki jih objavi agencija.

Pri tem je treba poudariti, da se frekvence za FM radio podeljujejo na javnih razpisih. Druga možnost za pridobitev frekvence je nakup obstoječega izdajatelja radijskega programa. Zakonodaja pozna instrument prenosa odločb o dodelitvi radijskih frekvenc (ODRF) na drugo osebo, vendar mora novi izdajatelj in imetnik odločb spoštovati

⁷ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test - ERG (08) 21



obstoječe programske, tehnične in druge zahteve v zvezi s programom in frekvencami, ki izhajajo iz veljavnih odločb.

Frekvence za digitalna radijska omrežja zainteresirani operaterji pridobijo prek javnih razpisov. Na javnem razpisu lahko kandidirajo tudi izdajatelji programov, vendar pa morajo v primeru, da na razpisu uspejo, nuditi storitve pod enakimi pogoji tudi drugim zainteresiranim izdajateljem, ki razpolagajo z ustreznim dovoljenjem.

Trenutno razpolaga s frekvencami za eno digitalno radijsko omrežje samo Javni zavod RTV Slovenija.

Postopek javnega razpisa za dodelitev radijske frekvence vodi in na njegovi podlagi opravi izbiro agencija. Odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc agencija izda za določen čas, in sicer največ za 15 let. Javni zavod RTV Slovenija ima za izvajanje javne službe po ZRTVS-1 pri podelitvi prostih frekvenc ali dostopu do drugih tehnološko omejenih virov, ki jih za izvajanje javne službe nujno potrebuje, prednost in jih pridobiva brez javnega razpisa z odločbo agencije. Medtem je odločbo za dodelitev radijskih frekvenc za MUX C pridobil po enakem postopku kot to velja za ostale akterje na trgu.

Druge pravne ovire, ki so prisotne pri gradnji omrežja, pa so lahko pravne ovire pri sklepanju najemnih in služnostnih pogodb, pravne ovire v zvezi z vpisi v zemljiško knjigo ter ovire v zvezi s pridobivanjem dovoljenj za postavitve objektov. Operater, ki gradi omrežje, mora za vpis v zemljiško knjigo postopati po zemljiškoknjižnem postopku, za pridobitev dovoljenj za postavitve objektov pa skladno z upravnim postopkom, kar dodatno zavlačuje izgradnjo omrežja.

Glede na to, da kot je to podrobneje že opisano v poglavju 6.1.1.1, imajo izdajatelji programskih vsebin v primeru, da razpolagajo z dovoljenjem za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti oziroma pravico razširjanja televizijskega in radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki, omogočen dostop do prizemnega oddajnega omrežja javnega zavoda RTV Slovenija na podlagi zakonskih določil (ZDRad in ZMed) pod enakovrednimi pogoji in po ceni regulirani z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno oddajno omrežje, in da imajo možnost prenosa programskih vsebin pod zakonsko določenimi pogoji tudi prek IP, kableskega in drugih platform primernih za prenos programskih vsebin, na območjih kjer so ta prisotna, potrebe po podvajanju infrastrukture ni, posledično pa je potem tudi obstoj pravnih in regulatornih ovir na trgu zanemarljiv.

S tega vidika je treba ugotoviti, da pravne in regulatorne ovire, v smislu visokih vstopnih ovir, ne obstajajo in ne onemogočajo vstopa potencialnih novih operaterjev, ali delovanja obstoječih kasnejših vstopnikov.

6.1.3 Zaključek glede prisotnosti visokih in stalnih ovir za vstop na trg

Agencija na podlagi izvedbe preizkusa prvega merila: »Prisotnost visokih in stalnih ovir strukturne in pravne, oziroma regulatorne narave za vstop na trg« ugotavlja, da na predmetnem upoštevnem trgu niso prisotne visoke in stalne vstopne ovire ne strukturne, ne pravne, oziroma regulatorne narave, ki bi onemogočale vstop potencialnim izdajateljem medija, ali delovanje kasnejšim vstopnikom.



Na podlagi zgoraj navedenega agencija ugotavlja, da prvo od treh kumulativnih meril ni izpolnjeno, zato predhodno (*ex ante*) urejanje tega upoštevnega trga ni mogoče.

Kljub temu, da je preizkus treh meril kumulativne narave, kar pomeni, da neizpolnjevanje enega od treh meril a priori pomeni, da tega trga ni mogoče predhodno (*ex ante*) urejati, je agencija, z namenom, da dodatno potrdi svoje ugotovitve, v nadaljevanju izvedla še preizkus tretjega merila, ali je *ex-post* regulacija za uspešno odpravo morebitnih anomalij na trgu.

6.2. Tretje merilo: samo konkurenčno pravo ni dovolj za odpravo zadevnih tržnih pomanjkljivosti

Okvirna Direktiva v recitalu 27 določa, da je nujna prisotnost ukrepov predhodne (*ex ante*) regulacije na trgih, kjer ni učinkovite konkurence, torej na trgih, kjer dokazano obstaja eden ali več operaterjev s pomembno tržno močjo in kjer ukrepi nacionalnega in evropskega konkurenčnega prava niso zadostni za odpravo tržnih pomanjkljivosti.

Skladno s Priporočilom Evropske komisije mora biti odločitev, da se trg opredeli kot trg, ki je lahko predmet predhodnega urejanja, odvisna tudi od ocene ustreznosti konkurenčnega prava za odpravo tržnih pomanjkljivosti, ki so posledica tega, da sta izpolnjeni prvi dve merili. Agencija je v poglavju 6.1. že dokazala, da prvo merilo ni izpolnjeno.

Ukrepi splošnega konkurenčnega prava ne zadostujejo, če so zahteve po skladnosti ukrepanja za odpravo tržne pomanjkljivosti obsežne ali če je nujno pogosto in/ali pravočasno ukrepanje. Obrazložitevni memorandum k Priporočilu Evropske komisije SWD(2014) 298⁸ (v nadaljevanju: Obrazložitevni memorandum) pa v zvezi s prej navedenim pojasnjuje, da predhodna (*ex ante*) regulacija in ukrepi konkurenčnega prava služita kot instrumenta, ki se dopolnjujeta pri doseganju učinkovite konkurence na upoštevni trgih. Obrazložitevni memorandum še dodaja, da se mora nacionalni regulatorni organ pred odločitvijo, ali morata biti na trgu prisotna predhodna (*ex ante*) in naknadna (*ex post*) regulacija oziroma ali so dovolj le naknadni (*ex post*) ukrepi konkurenčnega prava, posvetovati z organom, pristojnim za varstvo konkurence.

Agencija je skladno z Obrazložitevni memorandumom, kjer Evropska komisija priporoča, naj pri izvajanju preizkusa treh meril potrditev obstoja tretjega merila nacionalni regulatorni organi pridobijo tudi s strani nacionalnega organa za varstvo konkurence, slednjega zaprosila za potrditev svojih ugotovitev.

Uporaba zgolj splošnega konkurenčnega prava lahko v odsotnosti učinkovite konkurence na posameznem upoštevni trgu predstavlja določene omejitve glede možnosti naložitve obveznega dostopa. Na trgu prenosa radiodifuznih vsebin je dostop do omrežja za prenos radiodifuznih vsebin zagotovljen na podlagi veljavne zakonodaje in odločb o dodelitvi frekvenc za MUX, kar je podrobno opisano že v poglavju 6.1.1.1.

⁸ Commission staff working document explanatory note accompanying the document Commission Recommendation on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, SWD(2014) 298



Glede na vse dosedanje navedbe v danih okoliščinah na predmetnem upoštevem trgu niso izpolnjeni nujni pogoji za *ex ante* regulacijo, temveč zadostuje *ex post* urejanje trga. Poleg tega ob prisotnosti zakonodaje in odločb agencije, ki v celoti urejajo predmetno področje, ni velike verjetnosti po intervenciji *ex post* regulatorja, ki bi se srečal s takšnimi objektivnimi omejitvami glede nalaganja obveznosti dostopa, da bi te upravičile *ex ante* regulacijo.

Že dosedanje ugotovitve v pričujočem dokumentu so pokazale, da je prehodno obdobje, ko je bila predhodna regulacija predmetnega upoštevem trga nujna, minilo, saj je obstoječa zakonodaja (ZMed, ZDRad, ZRTVS in ZEKom-1) takšna, da morebitne omejitve splošnega konkurenčnega prava, ki je omejeno predvsem pri nalaganju dostopa, niso več prisotne, ker je dostop dokazano mogoče doseči.

Poročilo o smernicah pri uporabi preizkusa treh meril, v zvezi s tretjim merilom (samo konkurenčno pravo ni dovolj za odpravo zadevnih tržnih pomanjkljivosti) določa, da mora nacionalni regulatorni organ presoditi, ali lahko konkurenčno pravo učinkovito odpravi potencialno nekonkurenčno obnašanje na trgu elektronskih komunikacij. Pri oceni naj po Priporočilu ERG upošteva predvsem naslednje faktorje:

- stopnja nekonkurenčnega obnašanja in težavnost njegovega odpravljanja;
- nekonkurenčno obnašanje povzroča nepopravljivo škodo na povezanih trgih in
- potreba po predhodni (*ex ante*) regulaciji za zagotovitev učinkovite konkurence na dolgi rok.

6.2.1. Stopnja nekonkurenčnega obnašanja in težavnost njegovega odpravljanja

Na področjih, kjer resorna zakonodaje daje *ex post* regulatorju, kot varuhu konkurence, na videz enako učinkovito materialno podlago za odpravo ugotovljenih tržnih pomanjkljivosti, je treba preveriti, ali bi lahko ob odsotnosti *ex ante* regulacije prihajalo do takšnih tržnih anomalij, ki jih AVK zaradi dolgotrajnejših postopkov, širšega področja delovanja in drugih razlogov ne bi mogel učinkovito odkrivati, analizirati, oceniti in z ustreznimi ter dovolj natančnimi, predvsem pa pravočasnimi ukrepi odpraviti ali preprečiti.

Nevarnost slednjega, glede na vse dosedanje ugotovitve v pričujočem dokumentu, je minimalna, ali je celo izključena, saj je na podlagi zakonskih določil (ZDRad in ZMed) izdajateljem programov pod enakovrednimi pogoji zagotovljen prenos njihovih programskih vsebin tako prek prizemnega oddajnega omrežja kot tudi prek IP, kabelske in drugih platform primernih za prenos programskih vsebin, za katere je pričakovati, da bodo zaradi trendov na trgu v prihodnje predstavljala substitut prizemnemu oddajnemu omrežju. Pri tem je z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje določena tudi najvišja dovoljena cena dostopa do prizemnega digitalnega omrežja. Prav tako pa je na podlagi veljavne zakonodaje reguliran tudi dostop do prizemnega prenosnega omrežja Javnega zavoda RTV Slovenija za imetnike odločb o dodelitvi frekvenc za MUX. V zvezi z dostopom do analognega prizemnega radijskega oddajnega omrežja (infrastrukture) imajo izdajatelji radijskih programov v večini primerov možnost izbire in prehoda v primeru najemanja infrastrukture za vzpostavitev lastnega analognega radijskega oddajnega omrežja v



primeru razpoložljive alternativne za najem infrastrukture v bližini infrastrukture Javnega zavoda RTV Slovenija, ko se odločijo za najem alternativnih objektov, stolpov, drogov, parcel ipd. Stanje glede cen dostopa do analognega oddajnega omrežja (infrastrukture) ostaja ob veljavni zakonodaji enako kot je bilo v času veljavnosti trenutnih regulatornih odločb, pri čemer pa v tem času ni bilo zaznati indicev, ki bi kazali na probleme na trgu in posledično potrebo po strožji regulaciji. Poleg tega so radijske frekvence za oddajanje radijskih programov v veliki večini že podeljene in ker gre za omejeno dobrino tudi že zasedene, kar posledično pomeni, da se stanje na tem segmentu trga v prihodnje ne bo bistveno spreminjalo. Agencija v preteklosti na trgu tudi ni zaznala anomalij oziroma kršitev, ki bi zahtevale ukrepanje agencije prav tako ni bila nanje s strani akterjev na trgu opozorjena. V primeru zaznanih težav, ki bi bile glede na prej navedene ugotovitve, kvečjemu geografsko omejenega značaja, bi lahko ex-post regulacija, ki jo izvaja AVK, v celoti uspešno odigrala vlogo in v primeru ugotovljene zlorabe prevladujočega položaja tudi izrekla ustrezne ukrepe. Več o tem je napisanega že v poglavju 6.1.1.1. Prenos radiodifuznih vsebin bo tako tudi v odsotnosti *ex ante* regulacije reguliran z zakonom in odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX. Skladno z navedenim bi regulacija trga prenosa radiodifuzne vsebine ostala kljub razveljavitvi trenutno veljavnih regulatornih odločb in posledično umiku *ex ante* regulacije ostala nespremenjena.

Iz tega vidika je malo verjetno pričakovati, da bi *ex post* regulator (AVK) moral intervenirati na predmetnem upoštevnem trgu, še manj pa, da bi njegova morebiti potrebna intervencija ne mogla biti povsem zadostna. Tudi v odsotnosti *ex ante* regulacije bo agencija razmere na predmetnem upoštevnem trgu še vedno spremljala in prav tako zbirala tudi ustrezne kvalitativne in kvantitativne podatke s strani akterjev na trgu. Ob morebitni ugotovitvi obstoja nekonkurenčnega obnašanja na trgu, bi lahko pozvala *ex post* regulatorja k pravočasnemu odzivu in mu hkrati ves čas nudila strokovno pomoč, kar bi vsekakor omogočilo učinkovit in pravočasen odziv na razmere na trgu.

Na predmetnem upoštevnem trgu se je v obdobju od predhodno izvedene analize pokazalo tudi, da ta ne potrebuje redne ali pogoste intervencije. Tudi to je pomemben pokazatelj, da lahko ukrepi splošnega konkurenčnega prava na tem upoštevnem trgu povsem zadostujejo ter da *ex ante* regulacija, kot skrajna oblika urejanja trgov, v primeru tega upoštevnega trga nikakor ni ustrezna.

Navedeno kaže, da bi bila nadaljnja *ex ante* regulacija ob sedanjih razmerah na predmetnem upoštevnem trgu, kjer ni zaznati nekonkurenčnega obnašanja, nesorazmerna in bi imela nasprotni, torej negativni učinek, saj bi nalaganje nadaljnjih *ex ante* regulatornih obveznosti pomenilo podvajanje regulacije. Zato agencija ugotavlja, da ocena merila stopnje nekonkurenčnega obnašanja in težavnost njegovega odpravljanja nikakor ne kaže na nikakršne anomalije na predmetnem upoštevnem trgu, saj nekonkurenčnega obnašanja na trgu ni zaznati, morebitne konkurenčne probleme na tem trgu pa bi bilo v prihodnje mogoče, za nadaljnje zagotavljanje konkurence, povsem ustrezno in učinkovito urejati z ukrepi splošnega konkurenčnega prava, torej *ex post*.



6.2.2. Nekonkurenčno obnašanje povzročča nepopravljivo škodo na povezanih trgih

V povezavi z določili Priporočila obstajajo primeri, ko je redna intervencija s strani regulatornega organa nujna za preprečitev nepopravljive škode za konkurenco. Običajno lahko prevladujoči operater ravna v smeri zvišanja ovir za vstop z namenom omejevanja možnosti konkurentov, da bi ti uspešno delovali na trgu. Agencija je že v okviru preizkusa prvega merila pokazala, da vstopne ovire ne obstajajo.

V kolikor so upravičeni in nujni, imajo lahko ukrepi *ex ante* regulacije na določenem upoštevem trgu pozitivne učinke tudi na druge povezane trge, torej posledično tudi na trge, ki sicer niso predmet predhodnega urejanja (denimo maloprodajni trg), slednje pa je v korist tako učinkoviti konkurenci na predmetnem medoperaterskem trgu, kot tudi končnim uporabnikom. V primeru, da bi bil na trgu prevladujoč operater z omejevanjem, oziroma zavrnitvijo veleprodajnega dostopa uspešen, bi bil to izjemno močan signal za vse morebitne kasnejše vstopnike na trg, da so vstopne ovire nepremagljive in moč prevladujočega operaterja za onemogočanje potencialne konkurence nepremagljiva. Takšne prakse bi lahko imele na trg in končne uporabnike dolgoročne in nepopravljive posledice, saj se na trgu ne bi vzpostavila konkurenčna struktura več operaterjev, temveč bi se lahko ohranil omrežni monopol.

Vse dosedanje ugotovitve agencije v pričujočem dokumentu kažejo, da je v sedanjih okoliščinah zgoraj opisana možnost v Sloveniji, glede na zakonsko urejeno področje dostopa do prizemnega oddajnega omrežja javnega zavoda RTV Slovenija in ostalih oblik prenosne platforme in obstoj različnih oblik teh, izključena. Ugotovljeno stanje na trgu se bo v prihodnje še okrepilo, saj je glede na trende na trgu in glede na cilje Digitalne agende Evrope pričakovati, da bodo NGA omrežja (predvsem kabelsko in IP omrežje) dosegla pokritost primerljivo s pokritostjo prizemnega oddajnega omrežja, s tem pa tudi iskalcem dostopa do prenosnega omrežja predstavljala substitut. Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da tudi prisotnost *ex ante* regulacije na predmetnem upoštevem veleprodajnem trgu ne more doprinesti dodatnih koristi, saj sta dostop in najvišja dovoljena cena določena že z ZDRad, ZMed in odločbo o dodelitvi frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje.

Navedeno kaže, da na predmetnem veleprodajnem upoštevem trgu ni dokazov o obstoju nekonkurenčnega obnašanja, ki bi povzročalo nepopravljivo škodo na povezanih trgih, prav tako pa ga z nadaljnjim razvojem konkurence na istem trgu ni pričakovati niti v prihodnje, kar pomeni, da potreba po *ex ante* regulaciji ne obstaja in za morebitne potrebe bodočega urejanja trga tudi na podlagi tega merila v celoti zadošča uporaba *ex post* splošnega konkurenčnega prava.

6.2.3. Potreba po predhodni regulaciji za zagotovitev učinkovite konkurence na dolgi rok

Ex ante regulatorne obveznosti veljajo za bolj učinkovite od ukrepov splošnega konkurenčnega prava predvsem v tistih primerih, ki jih določa 8. člen Okvirne direktive, torej med drugim posebej glede zagotavljanja konkurence na trgih, kjer se takšna potreba izkaže, varstva končnih uporabnikov in zagotavljanja ustreznih storitev,



zagotavljanja preglednosti, tudi ustreznih cen, skrbi za razvoj omrežij, itd. Velja tudi, da bi bili v primerih, kjer je možna podvojitev infrastrukture, ukrepi predhodne (*ex ante*) regulacije, ki upošteva tudi pospeševanje učinkovite konkurence, na dolgi rok namreč bolj učinkoviti kot samo *ex post* konkurenčno pravo.

Kot je bilo ugotovljeno že v predhodnih poglavjih, je na podlagi zakonskih določil (ZDRad in ZMed) izdajateljem programov pod enakovrednimi pogoji zagotovljen prenos njihovih programskih vsebin tako prek prizemnega oddajnega omrežja kot tudi prek IP, kabelske in drugih platform primernih za prenos programskih vsebin, za katere je pričakovati, da bodo zaradi trendov na trgu v prihodnje predstavljala substitut prizemnemu oddajnemu omrežju. Pri tem je z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje določena tudi najvišja dovoljena cena dostopa do prizemnega digitalnega omrežja. Prav tako pa je na podlagi veljavne zakonodaje reguliran tudi dostop do prizemnega prenosnega omrežja Javnega zavoda RTV Slovenija za imetnike odločb o dodelitvi frekvenc za MUX. V zvezi z dostopom do analognega prizemnega radijskega oddajnega omrežja (infrastrukture) imajo v večini primerov izdajatelji radijskih programov možnost izbire in prehoda v primeru najemanja infrastrukture za vzpostavitev lastnega analognega radijskega oddajnega omrežja v primeru razpoložljive alternativne za najem infrastrukture v bližini infrastrukture Javnega zavoda RTV Slovenija, ko se odločijo za najem alternativnih objektov, stolpov, drogov, parcel ipd. Stanje glede cen dostopa do analognega oddajnega omrežja (infrastrukture) ostaja ob veljavni zakonodaji enako kot je bilo v času veljavnosti trenutnih regulatornih odločb, pri čemer pa v tem času ni bilo zaznati indicev, ki bi kazali na probleme na trgu in posledično potrebo po strožji regulaciji. Poleg tega so radijske frekvence za oddajanje radijskih programov v veliki večini že podeljene in ker gre za omejeno dobrino tudi že zasedene, kar posledično pomeni, da se stanje na tem segmentu trga v prihodnje ne bo bistveno spreminjalo. Agencija v preteklosti na trgu tudi ni zaznala anomalij oziroma kršitev, ki bi zahtevale ukrepanje agencije prav tako ni bila nanje s strani akterjev na trgu opozorjena. V primeru zaznanih težav, ki bi bile glede na prej navedene ugotovitve, kvečjemu geografsko omejenega značaja, bi lahko *ex post* regulacija, ki jo izvaja AVK, v celoti uspešno odigrala vlogo in v primeru ugotovljene zlorabe prevladujočega položaja tudi izrekla ustrezne ukrepe. Več o tem je napisanega že v poglavju 6.1.1.1. Prenos radiodifuznih vsebin bo tako tudi v odsotnosti *ex ante* regulacije reguliran z zakonom in odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX. Prenos radiodifuznih vsebin bo tako tudi v odsotnosti *ex ante* regulacije reguliran z zakonom in odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc za MUX.

Navedeno kaže na primer uspešne *ex ante* regulacije v času, ko je bila nujna in tudi na dejstvo, da je v celoti dosegla želene učinke, to je vzpostavitev dolgoročne učinkovite konkurence na trgu po prehodnem obdobju njenega učinkovanja. Po tem, ko je konkurenca na predmetnem upoštevnem trgu na dolgi rok vzpostavljena, pa upravičenosti *ex ante* regulacije ni več, zato je treba dolgoročne konkurenčne razmere vzdrževati le še z vzvodi splošnega konkurenčnega prava.

Agencija na podlagi napisanega ugotavlja, da je stanje dolgoročne konkurence doseženo, kar obenem pomeni, da *ex ante* regulacija ni več primerna, temveč bi imelo njeno vztrajanje na trg in njegov nadaljnji razvoj negativne učinke. Na podlagi zgornjih navedb in ugotovitve, da je dosedanja *ex ante* regulacija že dosegla želene učinke in je, kot posledica njenega dosedanjega delovanja na predmetnem upoštevnem trgu,



zagotovljena konkurenca na dolgi rok, ki več ne zahteva in ne upravičuje predhodnega urejanja, saj so konkurenčne razmere na tem trgu vzpostavljene, agencija zaključuje, da bi bila povsem nesorazmerna, morebitno urejanje trga pa lahko ustrezno nadaljuje splošno konkurenčno pravo z *ex post* ukrepi.

6.2 Zaključek preizkusa treh meril o primernosti predhodne regulacije upoštevne trga

Agencija je opravila preizkus treh meril, s katerim je ugotavljala, ali upoštevni trg »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)«, ki je po Priporočilu Evropske komisije iz leta 2003 definiran kot upoštevni trg 18, ki ustreza merilom za predhodno (*ex ante*) regulacijo.

Evropska komisija je namreč decembra 2007 sprejela Priporočilo o upoštevni trgih na podlagi katerega je bil predmetni upoštevni trg umaknjen s seznama trgov, ki jih je potrebno predhodno (*ex ante*) regulirati. Tako se lahko tak upoštevni trg regulira le v primeru, da se ugotovi in dokaže, da so izpolnjena vsa merila iz preizkusa treh meril, ki so kumulativne narave.

Tako je agencija opravila preizkus prvega in tretjega merila, ki sta pokazala, da struktura predmetnega upoštevne trga ni takšna, da se trg ne nagiba k učinkoviti konkurenci v ustreznem časovnem obdobju. Glede na to, da je preizkus treh meril kumulativne narave, kar pomeni, da že neizpolnjevanje enega od treh meril pomeni, da tega trga ni mogoče predhodno (*ex ante*) regulirati, agencija zaključuje, da predmetnega upoštevne trga ni več mogoče predhodno (*ex ante*) urejati, saj nujni pogoji za tovrstno regulacijo niso več izpolnjeni.

Pripravila:
Tanja Muha
Igor Funa

Franc Dolenc
DIREKTOR

Kazalo slik

Slika 1: Shematski prikaz možnosti, ki jih ima na voljo izdajatelj programske vsebine za prenos vsebin do končnih uporabnikov.....	24
Slika 2: Pokritost ozemlja Slovenije z vsemi kabelskimi omrežji	
Slika 3: Pokritost ozemlja Slovenije z vsemi MMDS omrežji.....	30
Slika 4: Prisotnost IP omrežja v naseljih, kjer je prisotna vsaj ena priključna točka..	32
Slika 5: Tržni deleži televizijskih priključkov po tehnologijah.....	34
Slika 6: Trend gibanja števila televizijskih priključkov preko različnih tehnologij.....	35
Slika 7: Prikaz deležev gospodinjstev glede na način distribucije glede na AGB regijo	36

Kazalo tabel

Tabela 1: Seznam imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za radijsko in televizijsko digitalno omrežje	11
Tabela 2: Seznam imetnikov odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za lokalne MUX .	11
Tabela 3: Seznam operaterjev distribucije televizijskih in radijskih signalov	12
Tabela 4: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko kabelske televizije	14
Tabela 5: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko IP televizije	16
Tabela 6: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko MMDS.....	16
Tabela 7: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov prek satelita	16
Tabela 8: Seznam operaterjev, ki ponujajo storitev distribucije televizijskih programov preko mobilne televizije	17
Tabela 9: Seznam imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti za televizijske programe.....	20
Tabela 10: Seznam imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti za televizijske programe.....	21
Tabela 11: Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo.....	22